

JOÃO TỸ ËG TỸ NÉN VENH KE MŨ RÁ

¹ Topẽ vỹ *Jesus Cristo* mỹ nén ù tỹ hên ri ke ven, ãg tỹ kãnhmar nén venh ke mũ ti. Kỹ *Jesus* vỹ ãg mỹ ven, ãg tỹ tỹ ti mỹ rãnhraj tĩ nỹtĩn kỹ. Kỹ tóg ti tỹ jẽnẽ jafã jẽnẽ, ti tỹ ti mỹ rãnhraj tĩ tỹ *João* mỹ tó jé gé. ² *João* vỹ, Topẽ tỹ ti mỹ nén ven mũ ti ve kãn ja nĩ, *Jesus Cristo* tỹ ti mỹ nén ven mũ ên ti ke gé. Ti tỹ ve kỹ tóg rán ja nĩ. Hã vỹ nĩ. ³ Û tỹ vãnh rá tag to ke mũ ag mỹ tóg vĩ há han ke mũ, ù tỹ vãnh vĩ tag mẽg mũ ag mỹ ke gé. Topẽ tỹ tó mũn hã vễ, ãg tỹ ti vĩ ki króm jé. Kãnhmar ãg tóg rán kỹ nĩ tag ve kãn ke mũ. Kakó tãvĩ tóg tĩ ha.

Êmã tỹ 7 (ke) tá ke ag mỹ rá

⁴ *João* tỹ rán hã vễ. Isỹ ga tỹ *Ásia* tá *Jesus* mré ke ag mỹ rán hã vễ, êmã tỹ 7 (ke) tá ke ag mỹ.

Topẽ jé ãjag tỹ tar' hé. Kỹ ãjag jé krĩ kãnhvy nỹtĩ. Topẽ vỹ vãsỹ nĩ ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ùri nĩ nĩ. Hã ra tóg kãtĩg ke mũ gé. Ti kuprĩg vỹ ti mré nĩ gé, kỹ tóg tỹ ù tỹ 7 (ke) ve nĩ. Topẽ nĩgja tá tóg nỹtĩ. Tĩ jé Topẽ mré ãjag krĩ tỹ kãnhvy' hé. ⁵ *Jesus* vỹ Topẽ vĩ tó há han ja nĩgtĩ. To tóg krónh ke ja tũ nĩgtĩ. Kỹ tóg ti ter kar kỹ rĩr mãn ja nĩ. Kỹ tóg ãprã pã'i ag kri tỹ ùn mág jẽ gé.

Ëg to há tãvĩ ti nĩ, *Cristo* ti. Ti kyvénh tóg ãg jagfy ti ki kãkutẽ. Tỹ tóg ãg krenkren han, ãg tỹ Topẽ vĩ mranh ja to. ⁶ Kỹ tóg ãg tỹ pã'i han ke mũ gé, ti krẽm. Topẽ tũ ki rĩr jé ãg tóg ke mũ gé, ti jóg tũ ki.

Ti hã ne ti pir mÿ tÿ ùn mág nĩ', *Jesus* ti. Ti hã ne ti pir mÿ tar nĩ', ùri. Kÿ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ti tar nĩn kÿ. Hã vë.

⁷ Ha vé, kãtīg mãn jé tóg ke mũ, kanhkã góg kã mĩ. Vënh kar vÿ ti venh ke mũ, ên kã, ù tÿ ti kusón mũ ag mré hã. Kÿ *povo* kar vÿ ti tugrĩn jagtar kãn ke mũ. Vësÿrénh jé ag tóg ke mũ, ha vem nĩ. Hã vë.

⁸ “Ùn ve vÿ tÿ inh nĩ. Hã ra sóg tÿ êgno nĩnh ke mũ gé,” he tóg, êg pã'i mág ti. Vãsÿ tóg nĩ ja nĩgtĩ. Kÿ tóg ver ùri nĩ gé. Kÿ tóg kãtīg ke mũ gé, ù tÿ nén kar han ki kanhrãn mũ ên ti.

João tÿ Jesus ve

⁹ Æjag mré ke vÿ tÿ inh nĩ, inh, hã vÿ: *João*, he mũ. *Jesus* mré ke vÿ tÿ inh nĩ. Jagtar inh nĩ gé, Æjag jagtar ri ke. Hã ra sóg Æjag kóm to krónh ke tũ nĩgtĩ gé. Kÿ sóg Æjag mré Topẽ tÿ tÿ êg pã'i nĩ venh ke mũ gé. Goj vãso kã inh nĩ nĩ, ti jijin hã vÿ: *Patmos*, he mũ. Kã sóg se kÿ nĩ nĩ, isÿ Topẽ vĩ tó ja tugrĩn.

¹⁰ *Domingo* ù kã Topẽ kuprīg tóg inh mÿ nén nẽ ven. Inh pãnĩ tá sóg vënh vĩ mẽ. Jamã há ra tóg vĩ mũ. Kÿ tóg tÿ *trombeta* kyr mẽ ja nĩ, vënh vĩ ên ti. ¹¹ Kÿ tóg inh mÿ: “rán nĩ, ã tÿ nén vég mũ tag ti,” he ja nĩ. “*Livro* ki rán nĩ. Inh mré ke ag mÿ jënëm nĩ, êmã tÿ *Éfeso* ra, êmã tÿ *Esmirna* ra, êmã tÿ *Pérgamo* ra, êmã tÿ *Tiatira* ra, êmã tÿ *Sardes* ra, êmã tÿ *Filadélfia* ra, êmã tÿ *Laodicéia* ra ke gé,” he ja tóg nĩ, vënh vĩ ên ti.

¹² Kÿ sóg jé vĩrĩn ke kÿ tá êvãnh mũ, sÿ ù tÿ inh mré vĩ mũ ên ve jé. Kÿ sóg néj tÿ kri vin jafã tÿ 7 (ke) vé. *Ouro* tÿ tóg hynhan kÿ nÿtĩ. ¹³ Néj tÿ kri vin jafã ag kuju kã ù tóg jẽ nĩ. Hã ra tóg tÿ êprã ke nĩ ve nĩ. Kur téj tu kÿ tóg jẽ nĩ. *Ouro* tÿ tóg vësóg fĩn

kỹ jẽ nĩ gé, ti fe kri, ù tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. ¹⁴ Gãnh kupri pẽ tóg jẽ. Vẽnh mẽg tỹ *carneiro* kyki kupri ri ke tóg nĩ, kukryr kó ri ke. Kanẽ gru tóg jẽ nĩ, pĩ gru ri ke. ¹⁵ Pẽn jẽngrẽ tóg jẽ nĩ. Ẽg tỹ pĩ ki *ouro* fón kỹ ti tỹ jonh ke kỹ jẽngrẽ sĩnvĩ han ẽn ri ke ti nĩ, ti pẽn ti. Ti vĩ vỹ krog tỹ óóh he ẽn ri ke nĩ. ¹⁶ Krĩg tỹ 7 (ke) génh kỹ tóg jẽ nĩ, ti pẽgja tỹ. Ti kakã vỹ kókov nĩ, rã tỹ ẽg nĩno kã sa kỹ kókov ẽn ri ke. Kỹ rógro vĩ ti jẽnkã tá kãkutẽ mũ. Jã régre ti nĩ, jã há, rógro ti.

¹⁷ Sỹ ti ve kỹ sóg ti pẽn krẽm kutẽ mũ, ga kri. Ter ve inh. Hã ra tóg ti pẽgja tỹ inh mẽ kỹ inh mỹ: “inh kamẽg tũg nĩ,” he mũ. “Ủn ve vĩ tỹ inh nĩ, ẽgno ke gé. ¹⁸ Rĩr inh jẽ nĩ. Ter ja inh nĩ, hã ra sóg rĩr jẽ nĩ, kỹ sóg ter mãn ke tũ pẽ nĩ. Isỹ ù mỹ: “ter jé ã tóg ke mũ,” hen kỹ tóg ter ke mũ. Isỹ ù mỹ: “ter ke tũ ã tóg nĩ,” hen kỹ tóg ter ke tũ nĩ gé,” he tóg. ¹⁹ “Rán nĩ, ã tỹ nén vég mũ tag ti, ẽprã ke ag tỹ ùri nén vég mũ ti, ag tỹ kar kỹ nén venh ke mũ ti ke gé,” he tóg. ²⁰ “Krĩg ag vég ã tóg jẽ nĩ, inh nĩgé kã ki. Kỹ ã tóg néj tỹ kri vin jafã tỹ 7 (ke) tag vég mũ gé. Nhỹ ã mỹ kãmén, ã tỹ nén vég mũ tag ti. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag vĩ krĩg tỹ 7 (ke) tag ri ke nỹtĩ. Inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki ag tóg rĩr tĩ. Sỹ ã mỹ ẽmã tỹ 7 (ke) tó mũ ẽn tá ag nỹtĩ. Kar kỹ ag néj tỹ kri vin jafã ri ke nỹtĩ gé,” he tóg, ù tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.

2

Éfeso tá igreja ki ke ag mỹ rá

¹ “Ủ tỹ ẽmã tỹ *Éfeso* tá inh mré ke ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag rán nĩ, ha mẽ,” he tóg. “Ủ tỹ ã mỹ vẽn vĩ jẽnẽg mũ vĩ ti pẽgja tỹ krĩg tỹ 7 (ke) génh kỹ jẽ nĩ, hem nĩ. Kỹ tóg néj tỹ kri vin jafã tỹ 7 (ke) kã mĩ tĩ

mũ gé, hem nĩ. ² “Ăjag tỹ nén han mũ ki kanhró sóg nĩ, he ti,” hem nĩ iso. Vāsān ājag tóg tĩ. Iso krónh ke tũ ājag tóg nĩ. Ũn jykre pāno ag tóg ājag mỹ kórég nỹtĩ. Ājag kã mĩ ũ tóg ón kỹ: “*apóstolo* vỹ tỹ ěg nỹtĩ,” he ja nĩ. Ag jykre tugnỹm kỹ ājag tóg ag ón mũ tag to ag pan. ³ Iso tar ājag tóg nỹtĩ. Isugrĩn ājag tóg jagtar, ge ra ājag tóg iso krónh ke ja tũ nĩ.

⁴ Hã ra sóg nén ũ sĩ tó sór mũ, ājag mỹ. Ājag tỹ nén han mũ ũ tóg inh mỹ há tũ nĩ. Ājag tỹ inh ki ge vén kỹ ājag tóg iso há tãvĩ nỹtĩ ja nĩgtĩ. Hã ra ājag tóg ũri to krónh ke mũ. ⁵ Ājag tỹ vāsỹ iso tar ěn mĩ ěkrén nĩ. Ājag jykre kórég tovānh nĩ. Ājag tỹ inh ki ge vén ja ěn ri ke nỹtĩ mǎn nĩ. Ājag tỹ tag han sór tũ nĩn kỹ sóg ājag ki jun kỹ, ājag tỹ néj tỹ kri vin jafã ěn ma tĩg ke mũ, ha vem nĩ.

⁶ Nén ũ tóg hã ra há nĩ, ājag tỹ nén han mũ ũ. *Nicolaítas* he mũ ěn ag jykre to ājag tóg kórég tãvĩ nỹtĩ, isỹ ag jykre to kórég kóm,” he tóg, hem nĩ, vėnh rán ki“, he tóg inh mỹ.

⁷ “Ũ nĩgrėg nỹtĩ ag tỹ tỹ jēmě jé, Topě kuprĩg vĩ ti. Ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tó tĩ,” he tóg. “Ũ tỹ isovānh tũ ěn vỹ ka tỹ ěg rĩnrĩr han ke mũ ěn kaně konh ke mũ, Topě jakré ěn kaně,” he tóg, ũ tỹ tỹ ěprã ke nĩ ve ěn ti. Ti tỹ *Ēfeso* tá ke ag mỹ vėnh vĩ jėnėg mũn hã vė.

Esmirna tá igreja ki ke ag mỹ rá

⁸ Kỹ tóg: “ũ tỹ ěmã tỹ *Esmirna* tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ěn mỹ tag rán nĩ, ha mě,” he mũ gé. “Ũ tỹ ã mỹ vėnh vĩ jėnėg mũ vỹ tỹ ũn ve nĩ. Hã ra tóg tỹ ěgno nĩ gé,” hem nĩ. “Ter ja ti nĩ, hã ra tóg rĩr mǎn,” hem nĩ iso. ⁹ “Isugrĩn ag tóg ājag to kórég nỹtĩ. Kỹ

ãjag tóg jagtar nýtĩ. Ki kanhró sóg nĩ. Ge ra ãjag tóg inhhã riko ri ke nýtĩ. ãjag to ag tóg vĩ kónãn tĩ, ù tỹ ón kỹ: “*Judeu* vỹ tỹ êg nýtĩ, Topê tũ vỹ tỹ êg nýtĩ,” he mũ ag. Ag pijé tỹ Topê tũ nýtĩ'. *Satanás* tũ vỹ tỹ ag nýtĩ. ¹⁰ ãjag jagtar han jé ag tóg ke mũ, isugrĩn. Mũmêg tũg nĩ hã ra. Japo vỹ ãjag kato vãsãn ke mũ. Kỹ ag tóg vêseja kã tá ãjag vãm ke mũ. Kurã tỹ 10 (ke) ki ke vê, ag tỹ ãjag vóg kónãn ke ti. Isovãnh tũg nĩ. Kỹ ãjag tóg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ. Kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ, he tóg,” hem nĩ, vênh rán ki,” he tóg inh mỹ.

¹¹ “Û nĩgrêg nýtĩ ag tỹ tỹ jêmê jé, Topê kuprĩg vĩ ti. Û tỹ inh ki ge kỹ nýtĩ ag hã mỹ tóg tó tũ, Topê kuprĩg ti,” he tóg. “Û tỹ isovãnh tũ ên vỹ nũgme ki vár ke tũ nĩ,” he tóg, ù tỹ tỹ êprã ke nĩ ve ên ti. Ti tỹ *Esmirna* tá ke ag mỹ vênh vĩ jênêg mũn hã vê.

Pérgamo tá igreja ki ke ag mỹ rá

¹² Kỹ tóg: “ù tỹ êmã tỹ *Pérgamo* tá inh ki ge kỹ nýtĩ ag ki rĩr mũ ên mỹ tag rán nĩ, ha mẽ,” he mũ gé. “Û tỹ ã mỹ vênh vĩ jênêg mũ vỹ rógro jã régre vyn kỹ jê nĩ,” hem nĩ iso. ¹³ “*Satanás* nĩgja tá ãjag tóg êmã nýtĩ, ki kanhró sóg nĩ. Iso tar ãjag tóg nýtĩ. ãjag régre tỹ *Antipas* tén ja ag tóg nĩ, ti tỹ ijiji tó tugrĩn. Ge ra ãjag tóg iso: “ti ki kagtĩg sóg nĩ,” he ja tũ nĩ, ãjag tỹ *Satanás* jamã tá nýtĩ ra.

¹⁴ Hã ra sóg nén ù tó sór mũ gé, ãjag mỹ, ti tỹ inh mỹ há tũ nĩn kỹ. ãjag kã mĩ ù ag tóg *Balaão* jykre han sór mũ. *Balaão* vỹ *Balaque* mỹ ti tỹ *Israel* krê ag krĩn kónãn ke kãmén ja nĩ, Topê vĩ mranh ke to. Kỹ ag tóg ón kỹ vênh kãgrá to fénhta ko ja nĩgtĩ. Ên ko kỹ ag tóg ag prũ tũ fag mré nỹgnỹ' he ja nĩgtĩ gé.

Tag han sór ag tóg mũ gé, kỹ tóg inh mỹ kórég nỹ.
¹⁵ Kỹ ãjag kã mũ ù ag tóg *Nicolaítas* he mũ ên ag jykre han sór mũ gé. ¹⁶ Tovãnh nĩ, ãjag jykre tag. Ke tũ nĩ mũ ra sóg ãjag ki jun ke mũ, sỹ ù tỹ vễjyre tag han mũ ag kato vãsãn jé, rógro tỹ inh jẽnkã tá kãkutẽ mũ ên tỹ,” hem nĩ, vễnh rãn ki,” he tóg, inh mỹ, ù tỹ tỹ êprã ke nĩ ve ên ti.

¹⁷ “Ủ nĩgrêg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Ủ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tó tĩ,” he tóg.

“Ủ tỹ isovãnh tũ mỹ sóg kanhkã tá vễjên tỹ pēju kỹ nĩ ên nĩm ke mũ. Ag mỹ sóg pó kupri nĩm ke mũ gé. Kri vễnh jiji tãg tóg rãn kỹ nĩ. Ủ pijé vễnh jiji tag ki kanhró nĩnh mũ'. Ủ tỹ mãng mũ ên hã tóg ki kanhró nĩnh mũ, ti jiji tãg ki, he tóg, hem nĩ,” he tóg, ù tỹ tỹ êprã ke nĩ ve ên ti. Ti tỹ êmã tỹ *Pérgamo* tá ke ag mỹ vễnh vĩ jẽnêg mũn hã vễ.

Tiatira tá igreja ki ke ag mỹ rá

¹⁸ Kỹ tóg: “ủ tỹ êmã tỹ *Tiatira* tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ên mỹ tag rãn nĩ, ha mẽ,” he mũ gé. “Ủ tỹ ã mỹ vễnh vĩ jẽnêg mũ vỹ tỹ Topẽ kósin nĩ, hem nĩ,” he tóg. “Ti kanẽ vỹ pĩ gru ri ke nĩ. Ti pẽn vỹ *ouro* jẽngrê ri ke nĩ gé,” hem nĩ iso. ¹⁹ “Ãjag tỹ nén han mũ vég sóg tĩ. Iso há tãvĩ ãjag tóg nỹtĩ, inh ki ge pẽ han kỹ ãjag tóg nỹtĩ. Inh rãnhrãj han to krónh ke tũ ãjag tóg nĩgtĩ. Vãsỹ ãjag tóg inh jykre to tar nỹtĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ãjag tóg ùri to tar kãfór nỹtĩ gé.

²⁰ Hã ra sóg nén ù sĩ tó sór mũ gé, ãjag mỹ, ti tỹ inh mỹ há tũ nĩn kỹ. *Jezabel* fi vĩ kamêg ja tũ ãjag tóg nĩgtĩ. Hã kỹ fi tóg ón kỹ vĩ tĩ nĩ. Inh mỹ rãnhrãj tĩ ag krĩn kónãn fi tóg tĩ, ag tỹ fi mré nỹ jé, ag tỹ vễnh kãgrá mỹ nén ù nĩ pũn mũ ên ko jé gé. ²¹ Fi tovãnh

isóg mũ vễ, fi tỹ fi jykre tugnyĩm jé, hã ra fi tóg fi jykre kórég tovãnh sór tũ nĩ. ²² Fi kagãg jé sóg ke mũ. Û tỹ fi jykre han mũ ag vóg kónãnh jé sóg ke mũ gé, ag tỹ fi jykre kórég tovãnh jãvãnh nỹtĩn kỹ. ²³ Fi krẽ kãgtén kãn jé sóg ke mũ gé. Kỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vỹ inh jykre ki kanhró nỹtĩnh mũ. Vẽnh kar tỹ nén to jykrén mũ ên ve kãn sóg tĩ, ag tỹ nén han sór mũ ên ke gé. ãjag tỹ nén han mũ ên ri ke han jé sóg ke mũ, ãjag mỹ, ha vem nĩ.

²⁴ ãjag kã mĩ ù ag tóg hã ra fi jykre han ja tũ nỹgtĩ, ag tỹ *Tiatira* tá nỹtĩ ra. Ag pijé fi tỹ vễjykre han mũ han ja nĩ'. Ag tỹ nén ù to: “*Satanás* jykre jagy,” he mũ ên han sór ja tũ ag nỹgtĩ. Hã kỹ sóg ag mỹ nén ù jagy tónh ke tũ nĩ gé. ²⁵ ãjag tỹ nén han mũ to tar nỹtĩm nĩ. Gen kỹ inh kãtĩg mãn ke tag jãvãnh nỹtĩm nĩ.

²⁶ Û tỹ isovãnh tũ ên ag tỹ sóg pã'i hynhan ke mũ, *povo* kar kri, ù tỹ inh vĩ ki króm mũ ag tỹ, ù tỹ iso krónh ke tũ ên ag tỹ ke gé. Inh panh vỹ isỹ pã'i han, hã kỹ sóg ãjag tỹ pã'i han ke mũ gé, ²⁷ ãjag tỹ inh kóm tỹ *povo* kri pã'i nỹtĩ jé. Kỹ ãjag tóg ag to vãsãnh ke mũ, *ferro* tỹ ag mrãnmrãn kỹ, êg tỹ go'or tỹ kukrũ há gãm mũ ên ri ke. ²⁸ Tar ãjag tóg nỹtĩnh mũ, kỹ sóg ãjag mỹ krĩg mág nĩm ke mũ gé,” he tóg, hem nĩ, ag mỹ, vễnh rán ki,” he tóg, ù tỹ tỹ êprã ke nĩ ve ên ti.

²⁹ “Û nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Û tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tó tũ, Topẽ kuprĩg ti,” he tóg, ù tỹ tỹ êprã ke nĩ ve ên ti. Ti tỹ êmã tỹ *Tiatira* tá ke ag mỹ vễnh vĩ jẽnẽg mũn hã vễ.

3

Sardes tá igreja ki ke ag mỹ rá

¹ Kǵ tóg: “ũ tǵ ěmǎ tǵ *Sardes* tá inh ki ge kǵ nǵtǵ ag ki rǵr mũ ěn mǵ tag rán nǵ, ha mẽ,” he mũ gé. “Ũ tǵ ě mǵ vĕnh vǵ jĕnĕg mũ vǵ Topĕ kuprǵg tǵ 7 (ke) tǵ jagrĕ nǵ, kǵ tóg krǵg tǵ 7 (ke) génh kǵ jĕ nǵ gé, hem nǵ iso,” he tóg. “Ājag tǵ nĕn han mũ ki kanhró sóg nǵ. Vĕnh kar vǵ ājag to: “há ag nǵtǵ, tar ag nǵtǵ,” he tǵ. Hǎ ra ājag tóg iso krój nǵtǵ. Hǎ kǵ ājag tóg ũn kǎgter mũ ri ke nǵtǵ. ² Nŭr tovǎnh nǵ. Tar nǵtǵm nǵ. Ke tũ nǵ mũ ra ājag tóg kǎgter pĕ han kǎn ke mũ. Ājag jykre tugnǵm inh. Hǎ ra tóg há tũ nǵ ver. Topĕ vǵ ājag tǵ nĕn han mũ to há tũ nǵ ver. ³ Vĕnh vǵ sér mẽ ājag mǵr. Kǵ to jykrĕn há han nǵ. To tar nǵtǵm nǵ. To vǎsǎn nǵ. Ājag nŭgnŭr kǵ sóg ājag krǵg mǵ jun ke mũ. Ũ tǵ ěg tǵ nĕn péju tǵ tǵ ěg nŭr krǵg mǵ jun ěn ri ke han jé sóg ke mũ. Inh jun ke kurǎ ki kagtǵg ājag tóg nǵtǵ mǵr.

⁴ Ājag kǎ mǵ ũ ag tóg hǎ ra vĕnh kavĕnh ja tũ nǵ, *Sardes* tá. Tag ag vǵ kur kupri ěn rǵnh ke mũ. Inh mré ag nǵtǵnh ke mũ. ⁵ Ũ tǵ isovǎnh tũ ěn ag vǵ kur kupri ěn rǵnh kǎn ke mũ. Ag jigji kykŭnh ke tũ inh nǵ, inh *livro* ki. Ũn rǵnrǵr ke mũ ag jyjgi vǵ ki ránrán kǵ nǵtǵ. ěn ag jigji tó jé sóg ke mũ, inh panh mǵ, ti tǵ jĕgnĕ jafǎ kar ag mǵ ke gé, he tóg, hem nǵ, vĕnh rán ki,” he tóg, inh mǵ, ũ tǵ tǵ ěprǎ ke nǵ ve ěn ti.

⁶ “Ũ nǵgrĕg nǵtǵ ag tǵ tǵ jĕmĕ jé, Topĕ kuprǵg vǵ ti. Ũ tǵ inh ki ge kǵ nǵtǵ ag hǎ mǵ tóg tónh ke mũ, Topĕ kuprǵg ti,” he tóg, ũ tǵ tǵ ěprǎ ke nǵ ve ěn ti. Ti tǵ ěmǎ tǵ *Sardes* tá ke ag mǵ vĕnh vǵ jĕnĕg mũn hǎ vĕ.

Filadĕlfia tá igreja ki ke ag mǵ rá

⁷ Kǵ tóg: “ũ tǵ ěmǎ tǵ *Filadĕlfia* tá inh ki ge kǵ nǵtǵ ag ki rǵr mũ ěn mǵ tag rán nǵ, ha mẽ,” he mũ gé. “Ũ

tỹ ã mỹ vênh vĩ jěněg mũ vĩ *Davi* tỹ jänkã nón jafã vyn kỹ jě nĩ, *chave* ên ti, hem nĩ. Ti tỹ jänkã ù nón kỹ ù tóg nífénh măn ke tũ nĩ. Kỹ ti tỹ jänkã ù nífénh kỹ ù tóg nón măn ke tũ nĩ gé, hem nĩ, iso,” he tóg. ⁸ “Ăjag tỹ nén han mũ ki kanhró sóg nĩ. Tỹ nén mág tũ ajag nỹtĩ. Hã ra ajag tóg isỹ ajag mỹ nén tó mũ ên ki króm kỹ nỹtĩgtĩ. Isovãnh ja tũ ajag tóg nĩgtĩ. Ajag mỹ sóg ẽg tỹ jänkã nón ên ri ke han. Kỹ ù tỹ ajag jo nífénh ke tóg tũ tĩ. ⁹ Ha mẽ, sỹ nén tónh ke ti. Ajag mỹ sóg ù ag jěgněnh mũ, *Satanás* mré ke ù ag. Ón kỹ ag tóg: “*Judeu* vĩ tỹ ẽg nỹtĩ,” henh ke mũ. Kỹ ag tóg ajag krēm mũgmũg kenh ke mũ, ajag mỹ: “ẽg kãfór ajag tóg nỹtĩ,” hen kỹ, ha vem nĩ. Ajag to há tãvĩ sóg nĩ. Hã kỹ ajag kato vãsãnsãn mũ ag vĩ tag venh ke mũ, ha vem nĩ. ¹⁰ Inh vĩ ki króm ajag tóg mũ mỹr, sỹ ajag mỹ: “isovãnh tũg nĩ,” hen kỹ. Hã kỹ sóg ajag jy nĩgãn ke mũ, ga kri ke kar ag tỹ nén ù jagy venh ke kurã ên kã. Ti jagy tãvĩ ve jé ag tóg ke mũ, isỹ ag jykre tugnỹm kỹ. ¹¹ Kãnhmar inh kãtĩg ke mũ. Ajag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ tag tovãnh tũg nĩ. Ke tũ nĩ mũ ra ù ag tóg ajag nỹtĩg ja ki nỹtĩn kỹ nén tỹ ajag mỹ sér tĩnh ke mũ ên venh ke mũ, inhhã. ¹² Û tỹ isovãnh tũ ên ag tỹ sóg ãn nũna ri ke han ke mũ, kankã tá. Tá ag pa măn ke tũ nĩ. Ag kri sóg Topẽ jiji rãn ke mũ gé, Topẽ jamã jiji ti ke gé. Êmã tỹ *Jerusalém* tãg to ken hã vễ. Kankã tá tóg kãtérenh ke mũ. Kar kỹ sóg ag kri ijiji tãg rãn ke mũ gé, he tóg, hem nĩ, vênh rãn ki,” he tóg inh mỹ, ù tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ên ti.

¹³ “Û nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jěmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Û tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tónh ke mũ, Topẽ kuprĩg ti,” he tóg, ù tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ên ti. Ti

tỹ ěmã tỹ *Filadélfia* tá ke ag mỹ vĕnh vĩ jĕnĕg mũn hã vĕ.

Laodicéia tá igreja ki ke ag mỹ rá

¹⁴ Kỹ tóg: “ũ tỹ ěmã tỹ *Laodicéia* tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ěn mỹ tag rán nĩ, ha mẽ,” he mũ gé. “Ũ tỹ ã mỹ vĕnh vĩ jĕnĕg mũ jijin hã vỹ: “ki hã tó tĩn hã vĕ,” he mũ, hem nĩ,” he tóg. “Ti hã tugrĩn Topĕ tóg nén ũ kar han ja nĩgtĩ, hem nĩ iso,” he tóg.

¹⁵ “Ăjag tỹ nén han mũ ki kanhró sóg nĩ. Ăjag pijé goj rỹ jagy ri ke nỹtĩ'. Kỹ ģjag pijé goj kusa ri ke nỹtĩ gé'. Ăjag tỹ goj rỹ jagy ěn ri ke nỹtĩ ran há tĩnh mũ vĕ. Ăjag tỹ goj kusa ěn ri ke nỹtĩ ran há tĩnh mũ gé vĕ vĕ. ¹⁶ Hã ra ģjag tóg goj rỹ mẽ ri ke nỹtĩ, ģjag tỹ iso krój nỹtĩn kỹ. Hã kỹ sóg ģjag vãm sór mũ. Ĕg tỹ goj rỹ mẽ pra kỹ kujĕn ěn ri ke han jé sóg ke mũ, ģjag tỹ, ha vem nĩ. ¹⁷ Vĕso ģjag tóg: “riko ĕg nỹtĩ, há ĕg nỹtĩ, nén ũ tóg ĕg mỹ tũ' he tũ pĕ nĩ,” he tĩ. Hã tũ tó ģjag tóg tĩ. Jagtar ģjag tóg nỹtĩ, mỹr, ha mẽ. Tỹ nén tũ ģjag tóg nỹtĩ. Jykre kórég ģjag tóg nỹtĩ. Kur tũ ģjag tóg nỹtĩ. Kyvó ģjag tóg nỹtĩ. Hã ra ģjag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, ģjag kórég nỹtĩ tag ki. ¹⁸ Hã kỹ sóg ģjag mỹ: “inh ki *ouro* há ěn mãn kãmũ jĕg,” he sór mũ, “ăjag tỹ riko nỹtĩ jé. Kur kupri kajãm nĩ, ģjag tỹ kator nỹtĩ tũ nĩ jé, ģjag mỹ'ăg tũ nĩ jé. Vĕnh kagta kajãm nĩ, ģjag kanĕ mỹ, ģjag tỹ ve há han mãn jé. ¹⁹ Isỹ ũ to há nĩ ěn mỹ sóg vĩ tar han tĩ, ti kanhrãn jé. Vĕso jykrén kỹ ģjag jykre kórég tovãnh nĩ. ²⁰ Mĕ há han nĩ, sỹ ģjag mỹ nén tó mũ tag. Re tá inh jĕ nĩ, jãnkã tá, kỹ sóg tỹ tórón' tórón' ke mũ. Ũ tỹ inh vĩ mẽg mũ mỹ tóg há tĩ. Kỹ tóg inh mỹ nón ke mũ, jãnkã ti. Kỹ sóg ti ĩn kã ra rãnh ke mũ. Kỹ sóg ti mré

jën ke mũ. Kĩ tóg inh mré jën ke mũ gé, ha mẽ. ²¹ Û tỹ isovãnh tũ ên mỹ sóg: “inh mré nĩ,” he sór mũ. Kĩ tóg inh ri ke tỹ ùn mág nĩnh ke mũ. Inh panh mré sóg tỹ ùn mág nĩ ha, isỹ ti tovãnh ja tũ nĩn kỹ. Kĩ tóg tá inh mré nĩnh ke mũ gé,” he tóg, hem nĩ, vënh rán ki,” he tóg, ù tỹ tỹ êprã ke nĩ ve ên ti.

²² “Û nĩgrëg nỹtĩ ag tỹ tỹ jëmê jé, Topê kuprĩg vĩ ti. Û tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tónh ke mũ,” he tóg, ù tỹ tỹ êprã ke nĩ ve ên ti. Ti tỹ êmã tỹ *Laodicéia* tá ke ag mỹ vënh vĩ jënëg mũn hã vë.

4

Kanhkã tá Topê mỹ vĩ há han

¹ Kĩ sóg kynhmỹ êvãnh, kỹ sóg kanhkã jãnkã vé. Hã ra tóg nor kỹ jẽ nĩ. Kĩ sóg vënh vĩ ên mẽ mãn, vënh vĩ tỹ *trombeta* kyr ri ke ên. Kĩ tóg inh mỹ: “ha kãtãpry,” he mũ. “Ã mỹ sóg ven sór mũ, ãjag tỹ kar kỹ nén venh ke mũ ti,” he tóg, vënh vĩ ti.

² Kĩ vãhã Topê kuprĩg tóg inh krĩn mũ. Kĩ sóg nén nẽ vég mũ. Kanhkã tá tóg nĩgja sĩnvĩ kri nĩ nĩ. ³ Ti kakã tóg jëngrẽ nĩ, pó sĩnvĩ tỹ *jaspe* mré *sardônio* jëngrẽ ên ri ke. Nĩgja sĩnvĩ ên vĩ ta no jëngrẽ ri ke jẽ gé, pó tỹ *esmeralda* jëngrẽ ên ri ke. ⁴ Nĩgja sĩnvĩ ên pënnĩ nĩgja sĩnvĩ ù tóg nỹtĩ gé. 24 (ke) ti nỹtĩ. Nĩgja ên kri kófa ag tóg nĩgnĩ kỹ nỹtĩ, kófa tỹ 24 (ke) ag. Kur kupri rĩnh kỹ ag tóg nỹtĩ. *Ouro* tỹ krĩ tógfĩn jafã rĩnh kỹ ag tóg nỹtĩ gé. ⁵ Nĩgja sĩnvĩ ên tá ta tỹ kómkóm ke ri ke ên tóg vënh ven mũ. Kĩ ta tỹ tỹrỹr he ri ke ên tóg mẽ há tĩ gé, vënh vĩ ke gé. Ti jo pĩ jónhkó gru tỹ 7 (ke) tóg nỹtĩ gé. Topê kuprĩg to ken hã vë, hã vĩ: pĩ jónhkó gru tỹ 7 (ke), he mũ. ⁶ Nĩgja sĩnvĩ kakãm

nén ù tóg nỹ nĩ, tỹ tóg *vidro* tỹ goj nĩ ve nĩ, goj jãpri, goj kókov pẽ.

Kỹ nĩgja sĩnvĩ ên pẽnĩn ù ag tóg nỹtĩ, ù tỹ 4 (ke) ag. Ag kakã ki ag tóg kanẽ e nỹtĩ, kar kỹ ag pãnĩ tá ke gé. ⁷ Ag kã mĩ ù tóg mĩg ve ri ke nĩ. Kỹ ù tóg monh ve ri ke nĩ gé. Kỹ ù tóg ãg kakã ve ri ke nĩ. Jãvo ù tóg kónhkó mág tẽ tĩ ve ri ke nĩ. ⁸ Ag kar vỹ fêr tỹ 6 (ke) nỹtĩ. Kỹ ag tóg ag fêr ven ja ki kanẽ e nỹtĩ gé. Kurã mré kuty ki ag tóg jãn tĩ. Jãn to krónh ke vãnh ag tóg nỹtĩ. Ag jãn hã vẽ, ha mẽ: “ũn mág', mág', mág' vỹ tỹ ti nĩ, ãg jóg tỹ Topẽ ti, ù tỹ nén kar han ki kanhró nĩ ên ti. Vãsy tóg nĩ ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ùri nĩ gé. Kỹ tóg kãtĩg ke mũ gé,” he ag tóg tĩ, nén nẽ tỹ 4 (ke) ên ag. ⁹ Topẽ tỹ tỹ ùn mág nĩ ên hã tỹ ag tóg jãn tĩ. Ti mỹ vỹ há han ag tóg tĩ. Ti mỹ ag tóg: “nén kar hynhan há ã tóg nĩ,” he tĩ, ù tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ mũ ên mỹ. ¹⁰ Ag tỹ ti mỹ jãn kỹ kófa tỹ 24 (ke) ên ag vỹ mũgmũg ke tĩ, ù tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ên krêm. Kỹ ag tóg ti mỹ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he tĩ, ùn rĩr nĩ ên mỹ. Ti rĩr nĩ vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Kỹ ag tóg ag krĩ tógfĩ ên vin tĩ, nĩgja sĩnvĩ ên krêm. ¹¹ Ti mỹ ag tóg: “ãg *Senhor* vỹ tỹ ã nĩ,” he mũ. “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ. Nén ù kar to jykrén kỹ ã tóg hynhan ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg ki nỹtĩ, ã tỹ nén hynhan mũ kar ên ti. Kỹ vãnh kar vỹ ã mỹ vỹ há han ke mũ, ã to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” hen kỹ,” he ag tóg, kófa ag, ù tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ên mỹ.

5

Jesus tỹ livro mãn

¹ Kỹ sóg *livro* vég mũ. *Livro* ên vỹ grĩn kỹ nỹ. ù tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ên vỹ *livro* ên mãn kỹ nĩ nĩ, ti pẽgja tỹ. Kã tá tóg rán kỹ nĩ, ti ven ja tá ke gé. Tógfĩn kỹ tóg

nĩ nĩ, *livro* ti. Tógfĩn ja tỹ 7 (ke) tóg nĩ. ² Kĩ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã éhé tãvĩ vég mũ gé. Vĩ tóg mũ, jamã há ra, kũ tóg: “ũ nỹ hỹn ti tógfĩ kavãn mũ?” he mũ.

³ Hã ra ag tóg vég tũ nĩ, kanhkã tá, ãprã, vẽn kuprĩg ag kã mĩ ke gé. Kĩ ù tỹ *livro* kavãn ke tóg tũ tĩ, ti rá ve jé. ⁴ Kĩ sóg fỹ mũ. Inh mỹ tóg e tĩ, ù tỹ *livro* kavãn ke tũ tĩn kũ. ⁵ Kĩ kófa ag kã ù tóg inh mỹ: “fỹ tũg ra,” he mũ. “*Davi* krẽ'krẽ ag kã ùn pir ãn tóg mĩg tar ri ke nĩ. Kĩ tóg vẽn kar tỹ hẽn ri ke ja nĩ. Ën vỹ ti tógfĩ tỹ 7 (ke) ãn kygvãn ki kanhró nĩ. Kĩ tóg *livro* ki rá ãn venh ke mũ,” he tóg inh mỹ.

⁶ Kĩ sóg nĩgja sĩnvĩ ãn jo *cordeiro* vég mũ, mé krẽ ãn ti. Nén nẽ tỹ 4 (ke) ag vỹ ti pẽnĩn nỹtĩ, kófa ag ke gé. Kĩ tóg tỹ ag tỹ tãnh kũ rĩr mãn ãn ri ke jẽ. Nĩka tỹ 7 (ke) ti jẽ, kanẽ tỹ 7 (ke) ke gé. Topẽ kuprĩg to ken hã vẽ, hã vỹ: nĩka tỹ 7 (ke) mré kanẽ tỹ 7 (ke), he mũ. Topẽ vỹ ti jẽnẽ ja nĩ, ti tỹ ga kar mĩ tũg jé. ⁷ Kĩ *cordeiro* ãn vỹ ù tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ãn tá jun mũ. Kĩ tóg ti ki *livro* ãn mǎg mũ, ù tỹ ti pẽgja tỹ *livro* mãn kũ nĩ ãn ti ki. ⁸ Kĩ nén nẽ tỹ 4 (ke) ãn ag vỹ mũgmũg ke kãn mũ, kófa tỹ 24 (ke) ag ke gé. *Cordeiro* ãn krẽm ag tóg mũgmũg ke kãn mũ sir. Kófa ag vỹ vākyn jafã tỹ *harpa* génh kũ nỹtĩ, pẽnky tỹ *ouro* génh kũ ke gé. Pẽnky ãn kã ki tóg fór nĩ, pũn kũ ger há han jafã ãn tỹ, hã vỹ: ãg tỹ Topẽ mré vẽn tĩ, he mũ. ⁹ *Cordeiro* ãn mỹ ag tóg jãn mũ. *Jesus* jé tag tó ag tóg mũ, ha mẽ. “Á hã ne *livro* mãn kũ ti tógfĩ kygvãg mũ ha'. Á tén ja ag tóg nĩ, kũ ã tóg ter kũ ãprã ke ag kygãm, Topẽ mỹ, vẽn vĩ kar tó tĩ ag kã mĩ, *nação* kar ag kã mĩ. *Povo* kar ag kã mĩ ã tóg ù ag kygãm ja nĩgtĩ. ¹⁰ Á tỹ ùn kygãm mũ ag mỹ ã tóg vẽn rãnrãj nĩm ja nĩ gé, ag tỹ ã mỹ ã tũ ki rĩr jé, ag tỹ tỹ Topẽ mỹ rãnrãj

tĩ nỹtĩ jé. Kĩ ag tóg ěprã ke ag kri tỹ ùn mág nỹtĩnh mũ,” he ag tóg, kófa ag, jãnjãn kỹ.

¹¹ Kĩ sóg Topě tỹ jěgně jafã tỹ hěn ri ke vég mũ gé, *mil* tỹ hěn ri ke. Nĩgja sĩnvĩ ěn jo ag tóg nỹtĩ, nén ně tỹ 4 (ke) ěn ag mré, kófa ag mré ke gé. ¹² Jãnjãn kãn ag tóg mũ gé, jamã há ra. Kĩ ag tóg: “*cordeiro* tag tén ja ag tóg nĩ. Hã kỹ tóg ùri tỹ ùn mág jě,” he mũ. “Tỹ tóg vėnh kar kri ùn mág jě ha. Riko tóg jě ha. Ki kanhró tóg jě ha. Tar tóg jě ha. Vėnh kar vỹ ti mỹ vĩ há han mũ ha,” he ag tóg, Topě tỹ jěgně jafã ag.

¹³ Kĩ vãhã kanhkã tãn kar ag vỹ jãnjãn mũ, jamã há ra, ěprã ke kar ag ke gé, vėnh kuprĩg kar ag ke gé, goj ki ke kar ag ke gé. Kĩ ag tóg: “ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ěn mỹ ěg tóg vĩ há han ke mũ ha, *cordeiro* ěn mỹ ke gé,” he mũ. “Ag pir mỹ ag tóg tỹ ùn mág nỹtĩ. Vėnh kar kri ke vỹ tỹ ag nỹtĩ. Kĩ ag tóg tũ' henh ke tũ pě nĩ,” he ag tóg mũ sir, vėnh kar pě ěn ag.

¹⁴ Kĩ nén ně tỹ 4 (ke) ěn ag vỹ tóg vĩ mũ gé sir. “Hã vě,” he ag tóg mũ. Kĩ kófa ag tóg mũgmũg ke kãn mũ sir, “Topě vỹ tỹ ã nĩ,” hen kỹ.

6

Jesus tỹ livro tógfĩ kygvã

¹ Kĩ sóg *cordeiro* tỹ ti tógfĩ ve kavãn vég mũ sir, ti tógfĩ tỹ 7 (ke) ěn ag kã ùn ve ěn ti. Kĩ sóg nén ně tỹ 4 (ke) ag kã ù vĩ męg mũ gé sir. Ti vĩ vỹ ta tỹ tỹrỹr he ri ke nĩ. “Tág’,” he tóg. ² Kĩ sóg vėsỹjãm ěvãnh kỹ kãvãru kupri vég mũ. Ũ tỹ kri nĩ vỹ vyj vyn kỹ nĩ nĩ. Ti mỹ ag tóg krĩ tógfĩ jun mũ, ti tỹ tỹ ěprã ke kar kri ke jěn kỹ.

³ Kĩ *cordeiro* vỹ ti tógfĩ ù kavãg mũ gé. Ti tógfĩ régre tá krỹg vě sir. Kĩ nén ně ag kã mũ ù tóg: “tág’,”

he mũ gé. ⁴ Kĩ kãvãru kusũg vỹ jun mũ. Û tỹ kri nĩ ãn mỹ ag tóg rógro téj jun mũ, ti tỹ ãprã ke ag tỹ jagnẽ kato vãsãnsãn han jé, ãprã ke ag tỹ jagnẽ kãgtén jé sir.

⁵ Kĩ *cordeiro* ãn tóg ti tógfĩ ù kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tãgtũ tá krỹg vỹ sir. Kĩ nén nẽ ag kã mĩ ù tóg: “tãg’,” he mũ gé. Kĩ sóg vësỹjãm ãvãnh kũ kãvãru sã vég mũ sir. Û tỹ kri nĩ ãn vỹ ãg tỹ nén ù kar kufyg jafã mãn kũ nĩ nĩ, ãg tỹ nén ù kar kãmun jafã ti. ⁶ Kĩ sóg nén nẽ tỹ 4 (ke) ãn ag kã ù vĩ mẽg mũ gé, kũ tóg: “*trigo tỹ quilo* pir mãn jé ag tóg ke mũ ha, *por dia* kaja to,” he mũ, kũ tóg kaja e tĩ. “Ke tũ nĩn kũ ag tóg *cevada tỹ quilo* tãgtũ mãn ke mũ, *por dia* kaja ãn to, (kũ tóg kaja e tĩ gé). *Azeite* vóg tũg nĩ hã ra, *vinho* vóg tũg nĩ gé, kaja si ãn to ti fón nĩ,” he tóg mũ, vẽnh vĩ ti.

⁷ Kĩ *cordeiro* ãn tóg ti tógfĩ ù kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tỹ 4 (ke) tá krỹg vỹ sir. Kĩ nén nẽ ag kã mĩ ù tóg: “tãg’,” he mũ gé. ⁸ Kĩ sóg kãvãru ù vég mũ. Hã ra tóg vëser jógtãnh ãn ri ke nĩ. Û tỹ kri nĩ ãn tóg ãg tén tĩ. Kĩ vẽnh kuprĩg ag vỹ ti nón kãmũ mũ gé. Ag tỹ ãprã ke ag vẽnh kãpóv tỹ 4 (ke) ag kã ti vẽnh kãpóv pir ag kãgtén ke vỹ, rógro tỹ, ag kókĩr tỹ ke gé, vẽnh kaga tỹ ke gé, mĩg tỹ ke gé.

⁹ Kĩ *cordeiro* vỹ ti tógfĩ ù kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tỹ 5 (ke) tá krỹg vỹ sir. Kĩ sóg nĩgja sĩnvĩ ãn krẽm ãvãnh kũ, ag tỹ Topẽ vỹ tugrĩn ùn kãgtén mũ ag kar kuprĩg vigvæg mũ. Topẽ vỹ tó to krónh ke ja tũ ag tóg nĩ. Hã kũ ag tóg ag kãgtén ja nĩgtĩ, ù tỹ ag vỹ jẽmẽ sór ja tũ ãn ag. ¹⁰ ãn ag vỹ jamã há ra: “*Senhor*’,” he mũ. “Ûn mág vỹ tỹ ã nĩ. Á tỹ nén tó mũ ãn han ã tóg tĩ. Á mỹ kãnhmar ãprã ke ag jykre tugnỹm sór tũ,

ã tỹ ag vóg kónãn jé, ag tỹ ãg kãgtén ja tag tugrĩn?“ he ag tóg mũ. ¹¹ Kỹ tóg ag mỹ kur kupri junjun kỹ ag mỹ: “toreg ver’,” he mũ. “Ủ ag tóg nỹtĩ gé, ag tỹ ùn kãgtén ke mũ ù ag, ãjag mré ke ù ag. Topẽ vỹ ag nĩgré, kỹ tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ ù tỹ hẽn ri ke kãgtén ke mũn ki. Ag tỹ ãjag mré ke ãn ag kãgtén kãn kar kỹ tóg ag jykre tugnỹm kãn ke mũ, ha vem nĩ,” he tóg, ag tỹ ùn kãgtén mũ ãn ag mỹ.

¹² Kỹ sóg *cordeiro* ve mãn mũ. Kỹ tóg *livro* tógfĩ ù kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tỹ 6 (ke) tá krỹg vỹ sir. Kỹ ga tóg jũrũn ke mũ. Rã vỹ kuty' he mũ, kur sá kuty ãn ri ke. Kysã vỹ kusũg' he mũ gé. ¹³ Kỹ krĩg vỹ vár kãn mũ gé. Kejẽn kãka tóg ka tỹ vyryn vyryn ke tĩ. kỹ ti kanẽ tóg vár kãn tĩ, ti tánh ra. Ge ti nĩnh mũ, krĩg vár kãn ke mũ tag ti. ¹⁴ Kỹ kanhkã vỹ tũ' he mũ gé. ãg tỹ *livro* grĩn ãn ri ke ti nĩ, kanhkã tũg ti. Pãnónh vỹ tũg kãn mũ gé, goj vãso kar ke gé. ¹⁵ ãprã ke ag vỹ pãnónh nor krẽm vẽn pigjunh mũ, pãró vãso krẽm, pã'i ag, vẽn kar kri ke ag, ag pã'i ag mré hã, ùn riko ag mré hã, ùn tar ag mré hã, ùn *camarada* ag mré hã, ag *patrão* ag mré hã, ãprã ke kar ag mỹr, ha mẽ. ¹⁶ Kỹ ag tóg pãnónh mỹ vĩ mũ, pãró mỹ ke gé. “Ha ãg kri vár. Ha ãg kri tỹ tam ké. Ha ãg pigju. *Cordeiro* ãn vỹ ãg to jũ mũ. Kỹ ù tỹ nĩgia sĩnvĩ kri nĩ ãn vỹ ãg ki ãvãnh mũ. Ag jo ãg pigju,” he ag tóg mũ, ón kỹ, ãprã ke kar ag, pãnónh kar mỹ. ¹⁷ “Ag tỹ ãg to jũnh ke vỹ. Pétẽm ti huri, kurã kórég tag ti. Krenkren ke tũ ãg tóg nĩ,” he ag tóg mũ, ãprã ke kar ag, *cordeiro* ãn jũ kamẽg kỹ.

7

Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tỹ ùn e ránrán

¹ Kÿ sóg ga fyr mĩ ěvãnh kÿ Topě tÿ jěgně jafã tÿ 4 (ke) ag vigvég mũ. Ga péno tÿ 4 (ke) ki ag jěgiěg kÿ nÿtĩ. Kÿ ag tóg kãka tÿ 4 (ke) ag ki rĩr nÿtĩ gé, kãka tÿ hě kã tá mũ tũ nĩ jé. Kÿ kãka tóg tũ tĩ, ga kri, goj kri ke gé, ka kã mĩ ke gé. ² Rã jur ja tá sóg Topě tÿ jěně jafã ù kãtĩg vég mũ gé. Topě tÿ ěg ránrán jafã ma tóg kãtĩ mũ. Kÿ tóg kanhkã ra tãpny mũ. Kÿ tóg Topě tÿ jěgně jafã tÿ 4 (ke) ěn ag mÿ vĩ mũ. Topě vÿ ag mÿ: “ga mré goj kókén nĩ,” he ja nĩ, ù tÿ 4 (ke) ěn ag mÿ. ³ Kÿ ù tÿ věnh rán jafã ma kãtĩ mũ ěn tóg ag mÿ: “toreg ver’,” he mũ. “Ga vóg tũg nĩ ver, goj ke gé, ka ke gé,” he tóg. “Ěg tÿ ver Topě mÿ rãnrãj tĩ ag ránrán sór vě, ag kakã ki,” he tóg, Topě tÿ jěně jafã ti, ù tÿ 4 (ke) ěn ag mÿ. ⁴ Kÿ tóg ag ránrán tĩ mũ. Û tÿ 140 mil (ke) ag hã vě, fag mré hã, ti tÿ *Israel* krě krě ag kar kã mĩ ùn ránrán mũ ag. Ti *número* mẽ inh. ⁵ *Judá* krě tÿ 12 mil (ke) tóg rán kÿ nÿtĩ, *Rubem* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, *Gade* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, ⁶ *Aser* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, *Naftali* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, ⁷ *Simeão* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, *Levi* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, *Issacar* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, ⁸ *Zebulom* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, *José* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé, *Benjamim* krě tÿ 12 mil (ke) ke gé. Ěn ag ránrán kãn tóg mũ, Topě tÿ jěně jafã ti.

Ûn e tÿ Topě mÿ vĩ há han

⁹ Tag pãte sóg ùn tÿ hěn ri ke ag vigvég mũ. E tãvĩn ag nÿtĩ. Kÿ ù tÿ ag nĩgrén ke tóg tũ tĩ. Tÿ ag ěprã ke ja nÿtĩ. *Nação* kar kã mĩ ke ù ag vÿ tá nÿtĩ, *povo* kar kã mĩ ù ag ke gé, věnh vĩ kar tó tĩ ag kã mĩ ù ag ke gé. Kur kupri rĩnh kÿ ag tóg nÿtĩ. Nĩgja sĩnvĩ ěn

pénĭn ag tóg jĕgjĕg kŷ nŷtĭ, *cordeiro* rĭnve. Tănh féj génh kŷ ag tóg nŷtĭ. ¹⁰ Ĕn ag vŷ jamă há ra: “Topĕ hă vŷ ĕg krenkren han mŷ,” he mŷ. “Ū tŷ nĭgja sĭnvĭ kri nĭ ĕn vŷ ĕg krenkren han mŷ, *cordeiro* ti ke gé,” he ag tóg mŷ.

¹¹ Topĕ tŷ jĕgnĕ jafă kar ag vŷ nĭgja sĭnvĭ ĕn pénĭn nŷtĭ gé, ũn e ĕn ag mré. Kófa ĕn ag pénĭn ag nŷtĭ, nĕn nĕ tŷ 4 (ke) ĕn ag pénĭn ke gé. Nĭgja sĭnvĭ ĕn krĕm mŷgmŷg ke kŷ ag tóg ũ tŷ kri nĭ ĕn mŷ: “Topĕ vŷ tŷ ā nĭ,” he mŷ. ¹² Kŷ ag tóg: “ha vé, vĕnh kar jé Topĕ hă mŷ vĕnh vĭ há tó,” he mŷ. “Topĕ hă vŷ sĭnvĭ jĕ. Ti hă mŷ ĕg tóg vĕnh vĭ há tó tĭ. Tŷ tóg ũn mág jĕ, vĕnh kar kri, ũri. Hă vĕ,” he ag tóg mŷ, Topĕ tŷ jĕgnĕ jafă ag.

¹³ Kŷ kófa ĕn ag kă ũ tóg inh mŷ: “ag tŷ hĕ ri ke nĕ hŷn, hă kŷ ag tóg kur kupri rĭnh kŷ nŷtĭ?” he mŷ.

¹⁴ Kŷ sóg ti mŷ: “inh pijé ki kanhró nĭ,” he mŷ. “Ā hŷn tóg ki kanhró nĭ,” he sóg ti mŷ. Kŷ tóg inh mŷ: “nĕn ũ jagy mág pĕ ve ja ag tóg nĭ, *cordeiro* tigrĭn,” he mŷ. “Ag vóg kónăn jagy han ag tóg. Ag kur kygfa ag, *cordeiro* kyvénh tŷ, kŷ tóg kupri nŷtĭ, ag kur ti.

¹⁵ Kŷ ag tóg Topĕ nĭgja sĭnvĭ pénĭn nŷtĭ. Ti rănhrăj han ag tóg tĭ, kură kar ki, kuty ki ke gé, ti ĩn krĕm. Ū tŷ nĭgja sĭnvĭ kri nĭ ĕn vŷ ag jy nĭgăn mŷ. ¹⁶ Ag pijé kókir măn ke mŷ'. Ag pijé og'og sór măn mŷ'. Ră vŷ ag pŭn măn ke tŷ nĭ ha, nĕn ũ gru ke gé, ¹⁷ *cordeiro* tŷ ag ki rĭr kŷ, ũ tŷ nĭgja sĭnvĭ tá jĕ ĕn ti. Ag tatĭ tĭg jé tóg ke mŷ, goj nĭhŷg ja ra. Goj tŷ ag rĭnrĭr han mŷ ĕn ra tóg ag tatĭ tĭg ke mŷ. Topĕ vŷ ag kygfŷ tŷ tŷ' hĕnh ke mŷ,” he tóg inh mŷ, kófa ti, ũn e ĕn ag to.

Livro tógfi tỹ ěgno

¹ Kĩ *cordeiro* vỹ *livro tógfi tỹ ěgno* kavãg mũ. Ti tógfi tỹ 7 (ke) tá krỹg hã vễ. Kĩ tóg katy' he mũ, kanhkã tá, *meia hora* ki. ² Kĩ sóg Topẽ tỹ jěgně jafã tỹ 7 (ke) ag vég mũ. Ag mỹ ag tóg *trombeta* tỹ 7 (ke) junjun mũ. Topẽ nĩgia sĩnvĩ jo ag tóg nỹtĩ.

³ Kĩ Topẽ tỹ jěně jafã ù tóg *ouro* tỹ pénky ma kãtĩ mũ, ěg tỹ ki Topẽ mỹ ger há pũn jafã ěn ti. Nĩgia sĩnvĩ ěn to tóg jě mũ. Kĩ ag tóg ti mỹ ka jěngo ger há tỹ hěn ri ke jun mũ, ti tỹ Topẽ mỹ pũn jé. Ěprã ke tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag tóg Topẽ mré vēmén tĩ. Ag vỹ ja ěn mré tóg ti ger há ěn pũn sór mũ, Topẽ mỹ, Topẽ tỹ jěně jafã ti. ⁴ Kĩ tóg sir pũn mũ, Topẽ kato jě kỹ. Kĩ ti ger há ěn tóg kynhmỹ tãpy mũ sir, Topẽ tũ ag tỹ ti mré vēmén ja ěn mré hã. ⁵ Kĩ Topẽ tỹ jěně jafã ěn tóg pénky ěn fãn mũ, pránh gru tỹ. Topẽ mỹ nén ù kar pũn jafã tá tóg pránh gru ěn mãg mũ. Kĩ tóg pénky kã kã nĩm kỹ ga kri fón mũ sir. Kĩ ta tóg kómkóm ke kỹ tỹrỹr he mũ, ga kri. Kĩ ga tóg jũrũn ke mũ gé sir.

Ag tỹ trombeta kynkyn

⁶ Kĩ Topẽ tỹ jěgně jafã tỹ 7 (ke) ěn ag tóg vễnh kãn mũ sir, ag tỹ *trombeta* kynkyn jé. ⁷ Kĩ ùn ve tóg ti tũ kyn vên mũ. Kĩ nãfy tóg ěprã ke ag kri vár mũ, pĩ mré hã, vễnh kyvẻnh mré hã ke gé. Kĩ ga vễnh kãpóv tãgtũ ag kã ti vễnh kãpóv pir tóg kugpũr kãn mũ, ka mré hã. Re vỹ pũr kãn pẽ han mũ sir.

⁸ Kĩ Topẽ tỹ jěgně jafã tỹ 7 (ke) ěn ag kã ù tóg *trombeta* kyn mũ gé. *Trombeta* rẻgre vễ sir. Kĩ nén ù tóg goj kafã tũ ki kutê mũ. Hã ra tóg tỹ pãnónh gru nĩ ve nĩ, pãnónh mág tãvĩ. Kĩ goj vễnh kãpóv tãgtũ ag kã ti vễnh kãpóv pir tóg vễnh kyvẻnh ri ke

nĩ. ⁹ Goj ga vėnh kãpóv tăgtũ ag kã ti vėnh kãpóv pir tóg kãgter kãn mũ gé. Goj kri mũ mũ ěn, *barco* ěn vėnh kãpóv tăgtũ ag kã ti vėnh kãpóv pir tóg tũ' he kãn mũ gé, pãnónh ěn tugrĩn.

¹⁰ Kĩ Topẽ tỹ jėgně jafã tỹ 7 (ke) ěn ag kã ũ tóg *trombeta* kyn mũ gé. *Trombeta* tăgtũ vė sir. Kĩ krĩg mág pẽ tóg kanhkã tá kãtėre mũ. Hã ra tóg gru nĩ, pĩ gru ěn ri ke. Kĩ tóg goj nĩhỹg vėnh kãpóv tăgtũ ag kã ti vėnh kãpóv pir kri kutě mũ. ¹¹ Krĩg ěn jijin hã vỹ: “fa,” he mũ. Kĩ goj ěn tóg fa nĩ sir. Kĩ ěprã ke tỹ hěn ri ke ag vỹ kãgter mũ, goj kórég ěn kron kỹ.

¹² Kĩ Topẽ tỹ jėgně jafã tỹ 7 (ke) ěn ag kã ũ tóg *trombeta* kyn mũ gé. *Trombeta* tỹ 4 (ke) vė sir. Kĩ nén ũ tóg rã kókég mũ. Kĩ jėngrě tóg sĩ' he mũ, kysã jėngrě ti ke gé, krĩg kar jėngrě ti ke gé. Jėngrě vėnh kãpóv tăgtũ ag kã ũn pir tóg tũ' he mũ. Kĩ tóg kuty tăvĩ nỹ.

¹³ Kĩ sóg kónhkó mág vėg mũ, ti tẽ tĩn kỹ, kynhmỹ. Ěn vỹ jamã há ra prěr mũ. “!..Jagy ti tĩnh mũ, jagy ti tĩnh mũ, ěprã ke ag mỹ..! !..Topẽ tỹ jėgně jafã tăgtũ ũ ag vỹ ag tũ ti kynkyn ke mũ ha, kỹ tóg kórég tăvĩ nỹnh mũ ha,” he tóg mũ, kónhkó mág ti.

9

¹ Kĩ Topẽ tỹ jėgně jafã tỹ 7 (ke) ěn ag kã ũ tóg *trombeta* kyn mũ gé. *Trombeta* tỹ 5 (ke) vė sir. Kĩ sóg krĩg vėg mũ. Kanhkã tá tóg kãtėre ja nĩ, ěprã. Kĩ ag tóg ti mỹ nũgme nón jafã fig mũ, *chave* ti, krĩg ěn mỹ. ² Kĩ tóg nón mũ sir, nũgme ti. Hã ra nĩja tóg tá tũm tũm ke mũ, nĩja tar pẽ. Kĩ rã tóg kuty' he mũ. Ga kri tóg kuty' he kãn mũ. ³ Nĩja ěn kã tá tóg vãhã kãpa mũ, tỹ ópã tỹ hěn ri ke nỹtĩ ve ti. Hã ra tóg pỹn

kakrã tar ri ke nýtĩ, tỹ ópã nýtĩ ve ên ti. ⁴ Ti pijé re ko tí'. Ti pijé ka féj ko tí'. Ti pijé êkré ko tí gé'. Ti tỹ êprã ke ag mỹ vênh kaga han kãtĩg vê. Êprã ke ù ag tóg tỹ Topê tỹ rágrá tũ nýtĩ, ag kakã ki. Ên ag tỹ ag mỹ vênh kaga han hã jé ag tóg junjun mũ, tỹ ópã nýtĩ ve ên ag. ⁵ Ag pijé êprã ke ag kãgtén mũ hã ra'. Kysã tỹ 5 (ke) ki ag tóg êprã ke ag mỹ vênh kaga nĩm mũ. Ag tỹ ag vóg kỹ tóg pỹn kakrã tỹ êg tugtãn ri ke nĩ, ti kaga ti. ⁶ Kỹ êprã ke ag tóg kãgter sór mũ, ti kaga jagy to. Hã ra ag tóg kãgter ke tũ nĩ, kysã tỹ 5 (ke) ên ki. Ag kãgter sór mũ ra ag tóg kãgter ke tũ pẽ nĩ.

⁷ Ópã ên tóg tỹ kãvãru ve nýtĩ. Kãvãru tỹ vênh génh mũnh ke ri ke tóg nýtĩ. *Ouro* tỹ ag tóg krĩ tógfĩ nýtĩ. Ag kakã vỹ êg kakã ri ke nĩ. ⁸ Ag gãnh vỹ fag gãnh tẽj ri ke nĩ gé. Ag jã vỹ mĩg jã ri ke nĩ. ⁹ Ag fãr tóg tỹ *ferro* tỹ *camisa* ri ke nĩ. Ag fêr tỹ rãnrãnh he tóg mẽ há tí. Kỹ tóg kãvãru tỹ hên ri ke tỹ karósa tỹ hên ri ke nỹgnỹn ri ke nĩ, ag tỹ vênh génh mũnh ken kỹ. ¹⁰ Ag my kã tóg jẽ, ag préj ti, pỹn kakrã préj ri ke ti. Ag my tỹ ag tóg êprã ke ag vóg kónãn tí, kysã tỹ 5 (ke) ki. ¹¹ Û tỹ nũgme ki rĩr tí ên, ù tỹ Topê tỹ jẽnẽ jafã ri ke nĩ ên vỹ tỹ ag pã'i mág nĩ, ópã ên ag pã'i mág. *Hebreu* ag vĩ ki ti jiji vỹ: *Abadom*, he mũ, kỹ tóg *Grego* ag vĩ ki: *Apolião*, he mũ, hã vỹ: nén ù kar kókég tí, he mũ, êg vĩ ki.

¹² Nén jagy ve ve inh huri. Sỹ nén jagy régre venh ke nẽ ha.

¹³ Kỹ Topê tỹ jẽnẽ jafã tỹ 7 (ke) ên ag kã ù tóg *trombeta* kyn mũ gé. *Trombeta* tỹ 6 (ke) vê sir. Kỹ sóg vênh vỹ mẽg mũ. Topê mỹ nén ù pũn jafã tỹ *ouro* tá tóg mẽ há tí, vênh vỹ ti, *mesa* ên péno tỹ 4 (ke)

ki. ¹⁴ Vēnh vī ēn tóg ũ tỹ kyn mũ ēn mỹ: “Topē tỹ jēgnē jafā tỹ 4 (ke) ēn kygvān tīg,” he mũ. “Ũ tỹ goj mág tỹ *Eufrates* tá sigse kỹ nỹtĩ ēn ag kygvān tīg,” he tóg. ¹⁵ Kỹ tóg ũ tỹ 4 (ke) ēn ag kygvān tĩ mũ. Tá ag tóg jāvānh nỹtĩ ja nĩgtĩ, ag tỹ ēprā ke tỹ hēn ri ke ag kãgtén jé. Topē vỹ ag mỹ ag tỹ kurā ki ag kãgtén ke mũ ēn nĩm ja nĩ. Ēprā ke vēnh kãpóv tãgtũ ag kã ũn pir ag kãgtén kãn jé ag tóg ke mũ, Topē tỹ jēgnē jafā tỹ 4 (ke) ēn ag. ¹⁶ Ag krēm *soldado* ag *número* mē inh, ũ tỹ kãvāru kri mũgtĩ ag. 200 *mil* (ke) ag nỹtĩ, ag krēm *soldado* ag. ¹⁷ Kỹ sóg ag vég mũ, *soldado* tỹ kãvāru kri mũ mũ ag. *Ferro* tỹ ag *camisa* nỹtĩ. Kỹ ũ ag tóg kusũg nỹtĩ, pĩ kusũg ri ke. Ũ ag tóg tánh nỹtĩ. Ũ ag tóg māréro nỹtĩ. Kãvāru krĩ vỹ mĩg krĩ ri ke nỹtĩ. Ag jēnkā tá pĩ gru tóg kãkutē mũ, nĩja ke gé. ¹⁸ Tag tỹ ag tóg ēprā ke ag kãgtén ke mũ, pĩ tỹ, nĩja tỹ, kãvāru ag. ¹⁹ Nén tỹ kãvāru jēnkā tá kãkutē mũ ēn vỹ ēprā ke ag kãgtén ke mũ. Kãvāru ēn my vỹ tóg tỹ pỹn ve nĩ, pỹn krĩ. Ēn tỹ ag tóg ēprā ke ag kókén ke mũ gé.

²⁰ Ēprā ke ũ ag tóg hã ra krenkren ke mũ ver. Ag kãgtén kãn ke tũ ag tóg nĩ ver. Kỹ ũn krenkren mũ ag pijé Nén-Kórég ag tovānh mũ'. Vēnh kãgrá tovānh tũ ag nỹtĩ, pó tỹ vēnh kãgrá ēn, ka tỹ vēnh kãgrá ēn ke gé. Ver ag tóg tag kar to: “Topē vỹ tỹ ti nĩ,” he tĩ gé. Ag tỹ vēsóg ki vēnh kãgrá hynhan mũ ra tóg ag mỹ tỹ Topē nĩ ve nĩ, ti kanē tũ ra, ti nĩgrēg nor tũ ra, ti tĩg vānh hã ra. ²¹ Ag pijé ag jykre tovānh sór mũ', ēprā ke krenkren mũ ēn ag. Jagnē kãgtén ag tóg mũgtĩ. Kujá jykre han ag tóg mũgtĩ. Ag prũ tũ fag mré ag tóg nỹgnỹ mũgtĩ. Fag mén tũ ag mré fag tóg nỹgnỹ mũgtĩ gé. Jagnē tỹ nén ũ pigju ag tóg

mũgtĩ gé, ěprã ke ag.

10

Livro sĩ

¹ Kĩ sóg Topě tỹ jěně jafã tar ũ vég mũ. Kanhkã tá tóg kãtére mũ. Kanhkã góg vỹ ti kri rũm ke kũ nỹ nĩ. Ti krĩ kri ta no tóg vėnh ven mũ. Ti kakã vỹ rã ri ke nĩ. Ti fa vỹ pĩ gru ri ke nỹtĩ. ² *Livro sĩ* tỹ tóg jén ke kũ mãn kũ jě nĩ. Ti pėgja tỹ tóg goj kafã tũ sãn mũ. Kũ tóg ti jakãnh tỹ ga sãn mũ. ³ Prěr tóg mũ sir, jamã há ra. Kũ tóg tỹ mĩg kyr mẽ tĩ, ti prěr ti. Kũ ta tỹ tỹrỹr he tỹ 7 (ke) vỹ ti vĩ kafãn mũ, jamã há ra. ⁴ Kũ sóg ta tỹ tỹrỹr he mũ ěn vĩ rán sór mũ. Hã ra ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ tóg inh mũ: “rán tũg nĩ,” he mũ. “Ta tỹ tỹrỹr he mũ ěn vĩ tó sór tũg nĩ, ũ mũ,” he tóg.

⁵ Kũ Topě tỹ jěně jafã ěn, ũ tỹ goj mré ga kri jě mũ ěn tóg ti nĩgé tỹ kanhkã ki ven mũ, ti pėgja tỹ. ⁶ Kũ tóg: “sỹ ki hã tónh ke vė,” he mũ. “Topě vỹ ki kanhró nĩ,” he tóg. “Ũn rĩr nĩ ěn vỹ ki kanhró nĩ, ũn ter vãnh ěn. Ũ tỹ kanhkã mré, ga han mũ ěn vỹ ki kanhró nĩ, ũ tỹ goj han mũ ěn ti, ũ tỹ ũn rĩrĩr nỹtĩ kar ag hynhan mũ ěn ti,” he tóg. “Ha vé, ti tỹ nén han ke mũ ěn tovãnh mãn ke tũ ti nĩ ha, Topě ti. ⁷ Ti tỹ jěgně jafã tỹ 7 (ke) ěn ag kã ũ vỹ *trombeta* kyn ke mũ. Kũ tóg ũ tỹ 7 (ke) tá krỹg ke mũ. Ti tỹ kyn kũ Topě vỹ ti tỹ nén han sór mũ ěn han ke mũ ha, ti tỹ vãsỹ to jykrén mũ ěn ti. Hã tó ja ti nĩ, ti rãnrãj han tĩ ag mũ, ti vĩ tó tĩ ag mũ ke gé, Topě ti,” he tóg, Topě tỹ jěně jafã ti.

⁸ Kũ kanhkã tá ke ũ tóg inh mré vėmėn mãn mũ. Inh mũ tóg: “ha tĩg,” he mũ. “*Livro sĩ* tỹ jén ke kũ nĩ ěn mãn tĩg,” he tóg. “Ũ tỹ goj mré ga sãn kũ jě ěn

ki *livro* mǎn tǐg,” he tóg. ⁹ Kǐ sóg tǐg kǐ ti mǐ *livro* to vǐ mǐ. Kǐ tóg inh mǐ: “té, ko ra,” he mǐ. “Mǐg ri ke ti nǐ, ã tǐ kon kǐ. Kar kǐ tóg hǎ ra fa nǐnh mǐ, ha vem nǐ,” he tóg. ¹⁰ Kǐ sóg *livro* sǐ ěn mǎn kǐ ko mǐ. Kǐ tóg mǐg ri ke nǐ. Isǐ ko kar kǐ tóg fa nǐ sir.

¹¹ Kǐ ù tóg inh mǐ: “Topě tǐ nén hynhan ke mǐ tó mǎn jé ã tóg ke mǐ,” he mǐ. “Ti tǐ *povo* kar, *nação* kar, pǎ'i krēm ke kar, pǎ'i kar ag tǐ nén hynhan ke mǐ tó jé ã tóg ke mǐ,” he tóg, vėnh vǐ ti.

11

Û tǐ Topě vǐ tó tǐ ag

¹ Kǐ ag tóg inh mǐ vǎn jun mǐ, vǎn tǐ nén ù kǎmun jafǎ ti. Kǐ ù tóg inh mǐ: “tág’,” he mǐ. “Topě ĩn kǎmun nǐ, Topě mǐ nén ù pǔn jafǎ mré hǎ. Û tǐ krēm Topě mré vėmėn nǐtǐ ěn ag nǐgkrėn nǐ gé.

² Topě ĩn vǎso ěn kǎmun tǔg nǐ hǎ ra. Fóg ag tǐ vė, kǐ kǎmun tǔg nǐ. Kysǎ tǐ 42 (ke) ki fóg ag tóg ěmǎ ěn kókėn ke mǐ, Topě tǐ ěmǎ to: “isǐ vė,” he mǐ ěn ti. ³ Û tǐ inh vǐ tó tǐ rėgre ag jėgnė jé sóg ke mǐ. Kur kórėg rǐnh kǐ ag tóg isǐ ag mǐ nén tónh ke mǐ ěn tónh ke mǐ, kurǎ tǐ 1260 (ke) ěn ki,” he tóg inh mǐ, ag kǎ mǐ ù ti.

⁴ Topě vǐ tó tǐ rėgre ěn ag vǐ Topě vǐ to tar nǐtǐ, ka tǐ *oliveira* tar ěn ri ke. Kǐ ag tóg néj gru ri ke nǐtǐ, néj tǐ kri fėg jafǎ kri nǐtǐg kǐ. Û tǐ tǐ ěprǎ ke ag kri ke ěn rǎ hǎ ti nǐtǐ, néj tǐ kri fėg jafǎ rėgre ěn ti. Tag ri ke ag nǐtǐ, Topě vǐ tó tǐ rėgre ěn ag. ⁵ Û tǐ ag kato vǎsǎn kǐ ag tóg pǐ tǐ ag jėnkǎ tá kǎkutė mǐ ěn tǐ ag tǐ tǐ' he tǐ, ù tǐ ag kato vǎsǎnsǎn mǐ ag tǐ. Hǎ kǐ ag kǎgter kǎn' he tǐ, ù tǐ ag vóg kónǎn sór mǐ ag. ⁶ Ag tǐ Topě vǐ tón kǐ ag tóg, ag tǐ ta kutė kamėg sór kǐ ti

kutē kamēg tĩ, kŷ tóg kutē tũ nĩgtĩ. Ag tŷ goj tŷ vėnh kyvėnh ri ke han sór kŷ ag tóg tŷ han tĩ gé. Ag tŷ ga kri ke ag vóg kónān sór kŷ ag tóg ag vóg kónān tĩ gé. Nén ũ jagy tŷ hėn ri ke hynhan ag tóg tĩ, Topě vĩ tó tĩ régre ěn ag.

⁷ Kejėn ag tóg kāmén kān mũ sir, Topě tŷ ag mŷ nén tó mũ ěn ti. Kŷ nŷgme tá mĩg tóg kākutē mũ, kŷ tóg ag to rará kŷ ag kăgtén mũ. ⁸ Ag kăgter kŷ ag tóg ěmā kuju tá vár kŷ nŷtĩ nĩ, ěg *Senhor* tŷ ěmā tá ka to sa ja ěn tá. Ěmā ěn tá ke ag jykre tóg ěmā tŷ *Sodoma* tá ke ag jykre ri ke nĩ, ga tŷ *Egito* tá ke ag jykre ri ke ti nĩ gé. ⁹ Kurā tăgtũ mré kurā kuju ki ag tóg vėser ěn vigvég mũ. Vėnh kar ag vŷ ag vigvég mũ, *povo* kar ag, pã'i krēm ke kar ag, vėnh vĩ kar tó tĩ ag kar ke gé. Ag pijé ga krēm ag pigju mũ', vėser ěn ag. ¹⁰ Ěprā ke kar ag mŷ tóg sér tĩ, ag kăgter ti. Fėnhta mág han ag tóg mũ. Jagně mŷ ag tóg *presente* jėgněg mũ. Topě vĩ tó tĩ tag ag vŷ ěprā ke ag vóg kónān jagy han ja nĩgtĩ, hã kŷ tóg ag kăgter kŷ vėnh kar mŷ sér gy tĩ sir.

¹¹ Kurā tăgtũ kri kurā kuju tũg kŷ Topě tóg hã ra ag rĩn mǎn mũ sir, ti kuprĩg tŷ. Kŷ vėnh kar ag tóg jŷrũn ke jagy han mũ sir. ¹² Kŷ kanhkā tá vėnh vĩ tóg ag mŷ mẽ há tĩ. Kŷ tóg Topě vĩ tó tĩ régre tag ag mŷ: “kunĩg,” he mũ. Kŷ ag kato vāsānsān mũ ag vŷ ag tŷ kanhkā ra jãpry vég mũ sir, kanhkā góg kã mĩ. ¹³ Kŷ ga tóg jŷrũn ke mũ sir. Ěmā tá tóg ĩn vėnh kăpóv tŷ 10 (ke) ag kã ũn pir kókén kān mũ, ga tŷ jŷrũn ke ti. Ěprā ke tŷ 7 mil (ke) vŷ kăgter mũ, ěn kã. Ũn kăgter tũ ag tóg kaně jur mũ. Ag mũmėg vŷ ag kăgtén kren mũ. Kŷ ag tóg Topě to: “ũn mág vŷ tŷ ti nĩ,” he mũ vāhã.

14 Nén jagy ũ vỹ hur tũ' hé. Nén jagy ũ tóg ver kã nĩ nĩ.

Trombeta tỹ ěgno kyr

15 Kỹ Topẽ tỹ jěgně jafã tỹ 7 (ke) ěn ag kã ũ tóg *trombeta* kyn mũ gé sir. *Trombeta tỹ 7 (ke)* vẽ sir. Kỹ kanhkã tá vẽn vỹ tỹ hẽn ri ke tóg mẽ há tĩ. “Vãhã tóg ěprã ke kar ag kri tỹ ũn mág jě, Topẽ ti, ěg *Senhor* ti ke gé,” he ag tóg. “Vãhã ag tóg nén ũ kar ki rĩ nỹtĩ ha. Kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ag rãnrãj ti,” he ag tóg.

16 Kỹ kófa tỹ 24 (ke) ěn ag, ũ tỹ Topẽ mré ag nĩgja kri nĩgnĩ kỹ nỹtĩ ěn ag vỹ ti krêm mũgmũg ke kãn mũ sir. Kỹ ag tóg ti mỹ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he mũ sir.

17 Jãnjãn ag tóg mũ gé sir, ha mẽ. “Topẽ, pã'i mág, nén ũ kar han há ã tóg nĩ,” he ag tóg mũ. “Vãšỹ ã tóg nĩ nĩ, kỹ ã tóg ũri nĩ gé. ěg mỹ tóg sér tĩ, ã tỹ tỹ pã'i mág nĩn kỹ. Á tar nĩ kỹ ã tóg pã'i ũ ag pan kãn.

18 Ag to jũ jé ã tóg ke mũ ha. ũn kãgter mũ ag jykre tugnỹm kãn jé ã tóg ke mũ ha. Ā kurã vỹ hur jun, kỹ ã tóg ã rãnrãj han tĩ ag mỹ ag rãnrãj kaja ti ven ke mũ, ã vỹ tó tĩ ag mỹ ke gé, ã tũ kar ag mỹ, ũn mág ag mỹ, ũn kãsir ag mỹ. Kỹ ã tóg ũ tỹ ěprã ke ag kókén ja ěn ag kókén kãn ke mũ ha, vẽn kaja jé,” he ag tóg mũ, kófa tỹ 24 (ke) ěn ag.

19 Kỹ ũ tóg Topẽ ĩn nón mũ, ĩn tỹ kanhkã tá jě ěn. Kỹ Topẽ *caixa* ěn tóg ve há' he kỹ nỹ nĩ, Topẽ tỹ ti tũ ag mré jykrén kỹ ag mỹ *caixa* fig mũ ěn ri ke. Kỹ ta tóg kómkóm ke kỹ tỹrỹr he mũ. Ga vỹ ragra ke jagy han mũ sir. Kỹ nãfy vỹ vár mũ gé sir, nãfy mág.

12

Mĩg fěr kãme

¹ Kÿ kanhkã tá nén ù vènh mÿ tóg vènh ven mÿ. Ûn tÿtá fi vÿ tóg vènh ven mÿ. Kÿ rã tóg fi mÿ tÿ fi kur nÿ. Kysã sãn kÿ fi tóg jê nÿ. Fi krÿ tógfi vÿ krÿg tÿ 12 (ke) tÿ há nÿ. ² Kufy fi tóg jê nÿ, hã ra fi tóg kaga mÿ, kÿ fi tóg jagtar nÿ sir.

³ Kÿ kanhkã tá nén ù ù tóg vènh ven mÿ gé. Mÿg fêr kusÿg tóg vènh ven mÿ. Ti pir ra tóg krÿ tÿ 7 (ke) nÿ, nÿka tÿ 10 (ke) ti nÿ gé. Ti krÿ tógfi tóg nÿtÿ, ti krÿ tÿ 7 (ke) to. ⁴ Ti my tÿ tóg krÿg tÿ hên ri ke kókég mÿ. Kÿ tóg êprã vár mÿ. Krÿg vènh kãpóv tãgtÿ ag kã ùn pir kókén kãn tóg mÿ. Kÿ tóg ùn tÿtá ên fi jo tá jê nÿ, mÿg fêr kusÿg ên ti. Ti tÿ fi kósin mãn sór vè, ti mur kÿ. ⁵ Kÿ tóg mur mÿ sir. Hã ra tóg gré nÿ. Tÿ tóg pã'i mág pè jènh ke mÿ, êprã ke kar kri. Kÿ tóg ag mÿ vÿ tar han ke mÿ. Ti mur kÿ ag tóg kanhkã ra ti va mÿ mÿ, Topè nÿgja sÿnvÿ ên ra, mÿg fêr jo. ⁶ Kÿ ùn tÿtá ên fi tóg ga kórég ra tÿ mÿ, mÿg fêr jo vènh péju kÿ. Tá Topè tóg fi mÿ fi tÿ ki vènh péjunh ke han ja nÿ. Tá ù tóg fi mÿ vèjèn vin tÿ, kurã tÿ 1260 (ke) ki.

⁷ Kÿ kanhkã tá vènh génh tóg kutè mÿ. Topè tÿ jègnè jafã ag to pã'i mág tÿ *Miguel* vÿ mÿg fêr ên kato vãsãn mÿ, ti krêm ke ag mré. Kÿ mÿg fêr ên tóg ti krêm ke ag mré *Miguel* to rará mÿ gé sir. ⁸ Hã ra ag tóg ti tÿ hên ri ke mÿ sir, kanhkã tá ke ag, mÿg fêr ên ti tÿ. Kÿ ag tóg kanhkã tá ti kutèm mÿ, ti mré ke kar ag mré. ⁹ Mÿg fêr ên kutèm ag tóg mÿ sir. Pÿn ve tÿ ùn ve fag krÿn kónãn mÿ ên hã vè. Japon hã vè. *Satanás* hã vè. Êprã ke ag tÿ Topè kato vãsãnsãn han mÿ ên hã vè, hã vÿ: mÿg fêr, he mÿ. Ag tÿ kanhkã tá ti kutèm kÿ ag tóg ga kri ti fón mÿ sir, ti krêm ke kar ag mré hã.

¹⁰ Kÿ sóg kanhkã tá vènh vÿ ù mæg mÿ gé. Jamã

há ra tóg: “tág’,” he mũ. “Ëg krenkren han tóg huri, Topê ti. Kĩ vênh kar tóg vé, Topê tỹ tỹ ùn mág pẽ nĩ ti. Vãhã *Cristo* tóg vênh kar mũ ti tỹ tỹ ùn tar nĩ ên ven huri. Ag tỹ ùn kutêm mũ ên tóg êg mré ke ag kato vĩ kónãn ja nĩgtĩ, Topê mũ, kurã ki, kuty tá ke gé. Hã ra tóg kutêm kĩ jẽ ha. ¹¹ Ëg mré ke ag vĩ ti tỹ hên ri ke ja nĩgtĩ, *cordeiro* kyvênh ên tugrĩn, vênh vĩ há ên tugrĩn, ag tỹ vênh kar mũ Topê vĩ tó tĩ ên tugrĩn. Ag kã ù kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ. Hã ra tóg ag mũ tỹ nén ù tũ nĩ ja nĩgtĩ, ag tỹ *Jesus* tugrĩn ag kãgtén mũ ra. Hã kĩ ag tóg Japo tỹ hên ri ke ja nĩ. ¹² Ti kutẽ kar kĩ tóg kanhkã tãn kar mũ sér tĩ ha. Hã ra tóg ga kri mũ ag mũ jagy tĩnh mũ. Japo vĩ ag mré jẽ ha, ga kri, ag tỹ kanhkã tá ti kutêm kĩ. Kĩ tóg jũ jagy han kĩ kynẽ tĩ. Ti kurã vĩ kakó nĩ ha. Tag tugrĩn tóg jũ jagy han kĩ kynẽ tĩ nĩ, Japo ti,” he tóg, ù tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti.

¹³ Kĩ mĩg fêr ên tóg êprã jẽ ha. Hã kĩ tóg ùn tỹtã ên fi vóg kónãn sór mũ, ù tỹ gĩr vég mũ ên fi. ¹⁴ Kĩ ag tóg fi mũ kónhkó mág fêr ri ke ên junjun mũ. Kĩ fi tóg tỹ ga kórég ên ra tẽ tĩ mũ. Tá fi tóg vênh péju kĩ nĩ nĩ, prỹg tăgtũ kri prỹg kuju ki. Kĩ pỹn kórég ên tóg tá fi vóg tũ nĩ ha, fi vênh péju ja tá. ¹⁵ Kĩ tóg goj var ri ke han mũ, pỹn ti. Ti jênkã tá tóg kãkutẽ mũ, goj var ti. Ti tỹ ùn tỹtã ên fi nãr han sór vẽ. ¹⁶ Hã ra ga tóg fi mũ goj ên tỹ gym ke mũ, goj tỹ mĩg fêr jênkã tá kãkutẽ mũ ên tỹ. Kĩ fi tóg ga tugrĩn kren mũ sir. ¹⁷ Kĩ mĩg fêr tóg jũ kĩ tĩ mũ, ùn tỹtã ên fi tovãnh kĩ. Kĩ tóg fi krê kato vãsãn tĩ mũ gé, hã vỹ: ù tỹ Topê vĩ ki króm mũ ag, ù tỹ *Jesus* to krónh ke tũ ag, he mũ. Ûn tỹtã ên fi krê ag hã vẽ.

¹⁸ Kĩ mĩg fêr ên tóg goj fyr ra tĩ mũ.

13

Mĩg régre ag kãme

¹ Kĩ mĩg ù tóg goj mág kã tá kãkutẽ mũ. Ti pir ra tóg krĩ tỹ 7 (ke) nĩ. Nĩka tỹ 10 (ke) ti nĩ gé. Ti krĩ tógfĩ tóg ti nĩka kri nỹtĩ. Kĩ ti jygji tóg ti krĩ kri ránrán kũ nỹtĩ. Hã ra tóg tỹ Topẽ to vĩ kónãn távĩ nỹtĩ, ti krĩ to ránrán kũ nỹtĩ ẽn ti. ² Goj kã tá mĩg ẽn tóg mĩg rá ri ke nĩ. Ti pẽn tóg krĩnhpẽnufã pẽn ri ke nỹtĩ. Ti jẽnky tóg mĩg kusũg jẽnky ri ke nĩ. Kĩ mĩg fẽr ẽn tóg goj kã tá mĩg tỹ pã'i mág pẽ han mũ, ti tỹ ag nĩgja kri nĩ jé. ³ Ti krĩ ù fynh ja ag tóg nĩ. Kĩ tóg ter kren. Hã ra tóg há' he mãn, goj kã tá mĩg ẽn ti. Êprã ke kar ag vỹ ti vég mũ. Kĩ tóg ag mỹ e kar tĩ. Ti vĩ kri ag tóg fig mũ. ⁴ Mĩg fẽr ẽn to ag tóg: “Topẽ vẽ,” he tĩ, êprã ke kar ag, ti tỹ goj kã tá mĩg ẽn tar han ja tugrĩn. Goj kã tá mĩg ẽn to ag tóg: “Topẽ vẽ,” he tĩ gé. “Û tóg ti ri ke tũ pẽ nĩgtĩ,” he ag tóg tĩ. “Û tóg ti tar kãfór tũ nĩ,” he ag tóg tĩ gé.

⁵ Goj kã tá mĩg ẽn vỹ vĩ vẽn h mỹ han jẽ nĩ. Ti vĩ tỹ tóg Topẽ kato vãsãn mũ. Kysã tỹ 42 (ke) ki tóg tar jẽ nĩ, vẽn kar kri. ⁶ Kĩ tóg Topẽ to vĩ kónãn mũ, Topẽ jiji to ke gé, ti ãn to ke gé. Kanhkã tân kar ag to tóg vĩ kónãn mũ gé. ⁷ Kĩ tóg Topẽ tỹ ùn kuprêg mũ ag kãgtén to vãsãn mũ gé. Kĩ tóg ag tỹ hẽn ri ke mũ gé sir, goj tân tỹ mĩg ẽn ti. Hã ra Topẽ tóg ver ti to fen nĩ. Kĩ *povo* kar ag, *nação* kar ag, pã'i krêm ke kar ag, ù tỹ vyr mỹ vĩ nỹtĩ ẽn ag kar vỹ mĩg ẽn vĩ hã jẽmêg mũ. ⁸ Êprã ke kar ag vỹ ti to: “Topẽ vẽ,” he tĩ. Ag jãvo ù ag jygji tóg ránrán kũ nỹtĩ, Topẽ *livro* ki, ù tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ ẽn ag. Topẽ tỹ nén ù

kar han ke to hã tóg ag jygi ránrán ja nĩgtĩ, *livro* ên ki. *Cordeiro* tỹ ùn jagfy ter ja ên ag tũ vễ, *livro* ên ti.

⁹ Ûn nĩgrêg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé. ¹⁰ Topẽ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ù ag to: “nĩgfénh kỹ ag nỹtĩnh mũ, isugrĩn,” hen kỹ ag tóg nĩgfénh kỹ nỹtĩnh mũ, vễseja kã ki. Ti tỹ ag to: “rógro tỹ ag tóg ag kãgtén ke mũ,” hen kỹ ag tóg, rógro tỹ ag kagtén ke mũ sir. Û tỹ Topẽ mỹ vênh vin mũ ên ag jé to krónh ke tũg. Ag jé Topẽ tovãnh tũg.

¹¹ Kỹ sóg mĩg ù vэг mũ gé. Ga kã tá tóg kãkutê mũ. Nĩka régre ti nĩ, *cordeiro* nĩka ri ke. Ti vĩ tóg hã ra mĩg fêr ên vĩ ri ke nĩ. ¹² Goj kã tá mĩg ên rĩnve tóg ti tỹ han mũ kar hynhan tĩ, ga kã tá mĩg ti. Kỹ tóg êprã ke kar ag to vãsãnh mũ, ag tỹ goj kã tá mĩg ên to: “Topẽ vễ,” he jé, ùn ter kren mũ ên to. ¹³ Ga kã tá mĩg tag vỹ nén ve vãnh tỹ hên ri ke hynhan mũ. Pĩ tỹ kanhkã tá kãtére han tóg tĩ, êprã ke kar ag rĩnve. ¹⁴ Ti tỹ êg tỹ nén han vãnh tỹ hên ri ke hynhan kỹ tóg êprã ke kar mỹ ón mũ, ag tỹ ti kamêg jé. Goj kã tá mĩg ên rĩnve tóg *milagre* tỹ hên ri ke hynhan mũ. Kỹ tóg êprã ke ag mỹ: “ag tỹ mĩg ên fynh mũ ra tóg ter ja tũ nĩ. Ha ti kãgrá han',” he mũ, ga kã tá mĩg ên ti. ¹⁵ Kỹ tóg goj kã tá mĩg kãgrá ki hu he mũ. Kỹ tóg rĩr mũ, ti kãgrá ti. Kỹ tóg vĩ mũ gé. Kỹ tóg ù tỹ ti to: “Topẽ vễ,” he jãvãnh ên ag kãgtén kãn mũ sir, ti kãgrá rĩr jẽ ên ti. ¹⁶ Ga kã tá mĩg ên tóg tỹ êprã ke kar ag kri ke nĩ, ùn mág ag kri, ùn kãsir ag kri, ùn riko ag kri, ùn jagtar ag kri, ù tỹ tỹ *camarada* nỹtĩ ag kri, ag *patrão* ag kri ke gé. Kỹ tóg ag kar to vãsãnh mũ, ag tỹ ag pэгja tá ag nĩgé pãnĩ ki ti jiji ránrán jé. Ag kakã ki ag tóg ti jiji ránrán mũ gé. ¹⁷ Kỹ ùn ránrán kỹ nỹtĩ ag hã tóg nén ù kũmpira he kỹ, nén ù vễne he tĩ gé

inhhã. Ũn rá tũ ag vỹ nén ũ kũmpira he mǎn ke tũ nĩ. Věnh rá tag vỹ tỹ ga kã tá mĩg ěn jiji nĩ, ti *nũmero* ti ke gé.

¹⁸ Ũn krĩ há ag hã tóg ti *nũmero* to jykrén há han ke mũ. Ũn krĩ tũ ěn ag pijé to jykrén ke mũ'. Ěprã ke jiji vĕ, ti *nũmero* ti, hã vỹ: 666, he mũ.

14

Ũn krenkren kỹ nỹtĩ ag jãn

¹ Kỹ sóg ki ěvãnh kỹ *cordeiro* ěn ve mǎn mũ. Pãnónh kri tóg jĕ nĩ, pãnónh tỹ *Sião* he mũ ěn kri. Ũn e ag tóg ti mré tá nỹtĩ, ũ tỹ 144 *mil* (ke) ag. *Cordeiro* ěn jiji tóg ag kakã ki rán kỹ nĩ, Ti jóg jiji vỹ ag ki rán kỹ nĩ gé. ² Kỹ sóg kanhkã tá nén ũ mĕg mũ. Tỹ tóg sa krog mĕ tĩ. Tỹ tóg ta tỹ tỹrỹr he ri ke tĩ gé. Kỹ tóg tỹ ag tỹ vãkyn jafã tỹ *harpa* kyn ěn ri ke tĩ gé, ti kyr ti. ³ Vĕjãn tãg tó ag tóg mũ gé, nén nĕ tỹ 4 (ke) ěn ag rĩnve, kófa ag rĩnve ke gé, nĩgja sĩnvĩ ěn tá. Ũ tỹ 144 *mil* (ke) ag vỹ Topĕ jé tãg tag tó há nỹtĩ, ěn ag tãvĩ. Ěprã ke ja ag vĕ. Hã ra ag tóg krenkren kỹ nỹtĩ. ⁴ Jãnhkri ag nỹtĩ. Ag pijé fag vóg ja nĩgtĩ'. *Cordeiro* mré ag tóg mũ ja nĩgtĩ, ag tỹ tỹ ěprã ke ra. Ěprã ke ag kã mĩ tóg ag kygĩãm ja nĩ, *cordeiro* ti. Kỹ ag tóg tỹ Topĕ tũ nỹtĩ, *cordeiro* tũ ke gé. ⁵ Ag pijé ũ mỹ ón ja nĩgtĩ'. Kynĕ ja tũ pĕ ag tóg nĩgtĩ.

Topĕ tỹ jĕgnĕ jafã tãgtũ ag

⁶ Kỹ sóg Topĕ tỹ jĕnĕ jafã ũ vĕg mũ gé. Kanhkã krĕm tóg tĕ tĩ mũ. Kỹ tóg Topĕ vĩ ma kãtĩ mũ. Topĕ vĩ ěn vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Ti tỹ ěprã ke kar ag mỹ Topĕ vĩ tónh ke vĕ, *nação* kar ag mỹ, *povo* kar mỹ ke gé, vyr mỹ vĩ nỹtĩ kar ag mỹ ke gé. ⁷ Kỹ tóg prĕr

mũ sir. “Topẽ hã kamẽg nĩ, ti hã to: ãn mág vỹ tỹ ti nĩ, hem nĩ,” he tóg. “Ti kurã vỹ hur jun. Êprã ke ag jykre tugnyĩm jé tóg ke mũ ha. Û tỹ kanhkã mré, ga han kar kỹ, goj han mũ ãn hã mỹ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” hem nĩ,” he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ãn ti.

⁸ Ti nón Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ã tóg jun mũ gé. Kỹ tóg: “ẽmã tỹ *Babilônia* vỹ kókén kỹ nỹ ha,” he mũ. “Êprã ke kar to tóg vãsã ja nĩ, *Babilônia* to pã'i ti, ag tỹ ti mré ag prũ tũ fag mré nỹgnỹ jé, fag tỹ ti ri ke fag mén tũ ag mré nỹgnỹ jé. Kỹ tóg vẽnũ kar tỹ ti mré *vinho* fã pẽ kron ri ke nĩ,” he tóg.

⁹ Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ã tóg ag nón kãtĩ mũ gé. Ën vỹ prẽr kỹ: “!..êprã ke ã ag tóg mĩg to: topẽ vẽ, he ja nĩgte..!” he mũ, prẽr kỹ. “!..Ti kãgrã to ag tóg: topẽ vẽ, he ja nĩgte..! Ag kakã ki ag tóg ti rá han ja nĩgte..! Ag nĩgẽ pãnĩ ki ag tóg ránrán kỹ nỹtĩ gé..!” he tóg.

¹⁰ “Ën ag vỹ Topẽ tỹ ag to jũ jagy han venh ke mũ ha..! Kỹ tóg ag tỹ *vinho* kron ri ke nĩ ha..! Topẽ vỹ jũ jagy han kỹ jẽ ha..! Kỹ tóg ẽg tỹ *vinho* tỹ kópa fãn kỹ fẽg ãn ri ke nĩ ha..! Ti tỹ ag to jũnh ke ti..! Topẽ tỹ vẽnũ kãn kỹ jẽ to ken hã vẽ..! Û tỹ mĩg to: topẽ vẽ, he ja ãn ag vỹ jagtar mág ke mũ ha..! *Cordeiro* rĩnve..! Pĩki ag tóg jagãgtar ke mũ ha..! Pó tỹ *enxofre* pũr nĩja ki ke gé..!” he tóg. ¹¹ “Ag tỹ pĩ ki jagtar mũ ãn nĩja tóg kanhkã ra tãpry mũ ha..! Tũ' henh ke tũ ti nĩ, pĩ ãn ti..! Û tỹ mĩg to: topẽ vẽ, he mũ ãn ag vỹ vẽnũkánkãn ke tũ pẽ nĩ..! Û tỹ ti kãgrã to: topẽ vẽ, he mũ ãn ag kar ti..! Ûn jiji tỹ ránrán kỹ nỹtĩ ãn ag kar ti..!” he tóg, prẽr kỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ãn ti.

¹² Û tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag jé ti to krónh ke tũg. Ag jé Topẽ tovãnh tũg, ã tỹ Topẽ vỹ kri fig mũ ag, ã

tỹ *Jesus* to tar nỹtĩ ag.

¹³ Kĩ sóg kanhkã tá vênh vĩ ù mễg mũ gé. Kĩ tóg: “tag rán nĩ, ha mẽ,” he mũ. “Ủ ag tóg ẽg *Senhor* ki ge kũ nỹtĩ ki kãgter ja nĩ. Ẽn ag mỹ tóg sér tãvĩ tĩ ha,” he tóg. Kĩ Topẽ kuprĩg tóg: “hỹ,” he mũ gé. “Ag rãnrãj kaja vég ag tóg mũgtĩ. Kĩ ag tóg ag rãnrãj to vênhkãn kũ nỹtĩ ha,” he tóg.

Ẽprã ke ag vóg kónãn

¹⁴ Kĩ sóg kanhkã góg kupri vég mũ gé sir. Ủ tóg kri nĩ nĩ, tỹ tóg ẽprã ke nĩ ve nĩ. Krĩ tógfĩ tỹ *ouro* tóg nĩ, kũ tóg ẽg tỹ tỹ *trigo* kre jafã ri ke vyn kũ nĩ nĩ gé. ¹⁵ Kĩ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù tóg kãtĩ mũ gé, Topẽ ãn kã tá. Kĩ tóg ù tỹ kanhkã góg kri nĩ ẽn mỹ: “*trigo* kre jafã tỹ krenh tĩg nĩ,” he mũ. “Tỹ ti krenh ke kurã vẽ. Vênh kãn kũ ag nỹtĩ nĩ, ẽprã ke ag,” he tóg. ¹⁶ Kĩ ù tỹ kanhkã góg kri nĩ ẽn tóg *trigo* kre jafã ẽn tỹ krenh tĩ mũ.

¹⁷ Kĩ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù vég mũ gé. Topẽ ãn kã tá tóg kãkutẽ mũ. *Uva* kanẽ kykym jafã vyn kũ tóg tá kãkutẽ mũ. ¹⁸ Kĩ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù tóg jun mãn mũ gé. Topẽ mỹ nén ù pũn jafã ẽn tá tóg kãkutẽ mũ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tag vỹ pĩ ki rĩr tĩgtĩ. Kĩ tóg ù tỹ *uva* kanẽ kykym jafã vãg mũ ẽn mỹ: “*uva* kykym tĩg,” he mũ. “Ga kri ti nỹtĩ. Rã há ti nỹtĩ ha,” he tóg. ¹⁹ Kĩ tóg tĩ mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti. *Uva* kanẽ kykym tóg mũ sir. Kĩ tóg *uva* jẽgmĩ jafã ki ag vãm mũ, hã vỹ: Topẽ tỹ vênh kar to jũ, he mũ. ²⁰ Ẽmã fyr tá tóg jẽ nĩ, *uva* jẽgmĩ jafã ẽn ti. Kĩ ag tóg *uva* jẽgmĩg mũ sir, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ẽn ag. Kĩ ag tóg tá ag kyvênh kujẽg mũ, ẽprã ke ag kyvênh ti. Kĩ tóg tãra tĩ mũ,

300 (ke) *quilômetros* ra. Tỹ tóg goj mág nỹ ve nĩ, ag kyvénh ti.

15

Ēprã ke ag vóg kónãn mãn

¹ Kỹ sóg kanhkã tá nén ù vég mũ gé. Inh mỹ tóg e tí, isỹ nén ãn ve kỹ. Inh kanẽ jun tóg mũ. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ag vigve inh. Ga kri ke ag vóg kónãn jé ag tóg ke mũ, vóg tỹ 7 (ke) ki. Ag tỹ ag vóg kónãn kar kỹ Topẽ tóg jũ mãn ke tũ nĩ ha. ² Kỹ sóg goj tỹ *vidro* ve kã ki pĩ gru vég mũ. Kỹ sóg ù tỹ mĩg kato vãsãnsãn mũ ãn ag vigvég mũ gé. Ag pijé ag tỹ tỹ ěprã ke nỹtĩ ra mĩg kãgrã ãn to há nỹtĩ ja nĩgtĩ'. Ag pijé vẽnh ki ti *número* rán ja nĩgtĩ', ti jiji ti'. Hã kỹ ag tóg goj tỹ *vidro* ve jo nỹtĩ. Kỹ ag tóg vãkyn jafã tỹ *harpa* génh kỹ nỹtĩ nĩ, Topẽ tỹ ag mỹ *harpa* vin mũ ãn. ³ Kỹ ag tóg Topẽ mỹ rãnhraj tí tỹ *Moisés* ãn jé tó mũ, ti tỹ jãn ãn ti. *Cordeiro* ãn mỹ ag tóg jãn mũ, ha mẽ. “Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ. Pã'i mág vỹ tỹ ã nĩ. Vẽnh kar kri ke vỹ tỹ ã nĩ,” he ag tóg mũ, *cordeiro* mỹ, jãn kỹ. “Nén ù há tãvĩ kar han ja ã tóg nĩ. Ge ve ja tũ ěg tóg nỹtĩ. ⁴ Vẽnh kar ag vỹ ã kamẽg tí, pã'i mág kar ag. Vẽnh kar ag vỹ ã jiji to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” he tí. ã hã ne ã pir mỹ há nĩ'. *Povo* kar tóg ã tá junjun ke mũ, kỹ ag tóg ã mỹ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” henh ke mũ. ã jykre kuryj ãn ve kãn jé ag tóg ke mũ,” he ag tóg mũ, jãnãn kỹ.

⁵ Kar kỹ sóg kanhkã tá Topẽ ãn vég mũ. Ti jãnã nón ag tóg mũ, kur tỹ ãn ãn róm kỹ, Topẽ nĩg jafã ãn. ⁶ Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ãn ag tóg tá kãpa mũ, ù tỹ ga vóg kónãn ke mũ ãn ag. Kur kupri jãnhkri rĩnh kỹ ag tóg kãmũ mũ. Kỹ ag tóg *ouro* tỹ vêsógfin

kỹ nýtĩ gé, ag fe kri. ⁷ Kĩ nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn ag kã ù tóg ag mỹ *ouro* tỹ pénky junjun mũ, Topẽ tỹ jẽgnẽg mũ tỹ 7 (ke) ẽn ag mỹ. Pénky tỹ 7 (ke) junjun tóg mũ, ag mỹ. Topẽ jũ tỹ tóg fór nýtĩ, ù tỹ tũ' henh ke tũ pẽ ẽn jũ tỹ. ⁸ Kĩ Topẽ ỉn ẽn krẽm nĩa tóg tũm tũm ke mũ, Topẽ tỹ tỹ ùn mág nĩn kỹ, ti tar nĩn kỹ. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag tỹ ga vóg kónãn ke to hã ù tóg Topẽ ỉn ẽn kã ra rãnh ke tũ nĩ.

16

Topẽ jũ

¹ Kĩ sóg vẽn h vĩ ù mẽg mũ, Topẽ ỉn ẽn kã tá. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag mỹ tóg: “pénky ki nýtĩ ẽn tỹ ga kri kugjẽn mũjẽg,” he mũ.

² Kĩ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù tóg tĩ mũ, ti pénky ki nĩ ẽn tỹ ga kri kujẽn jé. Kĩ ù tỹ mĩg ẽn jiji tỹ ránrán kỹ nýtĩ ẽn ag kar vỹ vẽn kaga fugfo jagy han mũ. ù tỹ mĩg kãgrá to: “Topẽ vỹ tỹ ti nĩ,” he mũ ag kar vỹ fugfóm kãn ke mũ.

³ Kĩ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù tóg goj kafã tũ ki ti pénky ki nĩ ẽn kujẽg mũ gé. Kĩ goj tóg vẽn kyvénh ri ke nĩ, ag tỹ ù tãn h mũ kyvénh ẽn ri ke. Kĩ goj kã mĩ mũ kar vỹ kãgter ke mũ.

⁴ Kĩ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù tóg ti pénky ki nĩ ẽn kujẽg mũ gé. Pénky tăgtũ vẽ sir. Goj kãsir kar ki tóg kujẽg mũ, goj nĩhỹg ja kar ki ke gé. Kĩ tóg tỹ vẽn kyvénh kar nýtĩ ha, goj kar ti. ⁵ Kĩ ù tỹ goj ki rĩr tĩ ẽn tóg: “ũn há vỹ tỹ ã nĩ,” he mũ, Topẽ mỹ. “Vãsỹ ã tóg nĩ ja nĩgtĩ. Kĩ ã tóg ùri nĩ gé,” he tóg mũ. “Vějykre há han kỹ ã tóg nĩ nĩ. ⁶ ù tỹ ã ki ge kỹ nýtĩ ag kãgtén ag tóg, ù tỹ ã vĩ tó tĩ ag mré hã. Kĩ ã tóg ag mỹ vẽn kato

vēnh kyvénh nĩm mũ sir, ag tỹ kron jé. Ag tỹ, ag tỹ ag kãgtén ja kajãm hã vễ,” he tóg.

⁷ Kỹ sóg vễnh vĩ ù mễg mũ gé, Topễ mỹ nén ù pũn jafã tá, kỹ tóg: “Topễ vĩ tỹ ã nĩ. Pã'i vĩ tỹ ã nĩ. Vễnh kar kri ke vĩ tỹ ã nĩ,” he mũ. “Kuryj ti nĩ, ã jykre ti. Kỹ ã tóg ki hã tó tĩ. Kỹ ã tóg ki hã ag vóg kónãn tĩ gé,” he tóg mũ.

⁸ Kỹ Topễ tỹ jễnễ jafã ù tóg ti pénky ki nĩ ẽn kujễg mũ gé. Pénky tỹ 4 (ke) vễ sir. Rã ki tóg ti tũ kujễg mũ. Kỹ rã tóg vễnh kar kri hupũn jagy han mũ. Kỹ ag jagtar mũ. ⁹ Kỹ ag tóg kugpũr mũ sir, vễnh kar, rỹ jagy tỹ. Kỹ ag tóg Topễ to vĩ kónãn mũ sir, ti tỹ ag vóg kónãn tugrĩn. Ge ra ag tóg ag jykre tovãnh sór tũ nĩ. Topễ mỹ ag tóg vễnh vin sór tũ nĩ.

¹⁰ Kỹ Topễ tỹ jễnễ jafã ù tóg ti tũ kujễg mũ gé. Pénky tỹ 5 (ke) vễ sir. Mĩg ẽn nĩgja kri tóg kujễg mũ. Kỹ tóg kuty nỹ, mĩg ẽn krễm ke kar ag mỹ. Kỹ tóg vễnh kar mỹ e tãvĩ tĩ. Kaga jagy han ag tóg mũ, ag fugfóm to. Kỹ ag tóg ag kaga jagy tugrĩn ag nũnễ kyprãg mũ. ¹¹ Kỹ ag tóg Topễ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn mỹ vĩ kónãn mũ, ag kaga to, ag tỹ ti jagy vэг mũ kar to. Ge ra ag tóg ag jykre kórég tovãnh sór tũ nĩ.

¹² Kỹ Topễ tỹ jễnễ jafã ù tóg ti tũ kujễg mũ gé. Pénky tỹ 6 (ke) vễ sir. Goj tỹ *Eufrates* ki tóg kujễg mũ. Kỹ tóg gym ke kãn mũ. Hã kỹ pã'i tỹ rã jur ja tá kãmũ ẽn ag tóg kãmũ mũ. Kỹ goj tỹ gym ke ja ẽn vĩ tỹ, ag japry nỹ ha. ¹³ Kỹ sóg vễnh kuprĩg tãgtũ vэг mũ. Hã ra tóg tỹ pépo ve nỹtĩ, vễnh kuprĩg ag. Û tóg mĩg fễr ẽn jễnkã tá kãkutễ mũ. Û tóg goj kã tá mĩg ẽn jễnkã tá kãkutễ mũ. Û tóg ón kỹ Topễ vĩ tó tĩ ẽn jễnkã tá kãkutễ mũ gé. ¹⁴ Japo ag vễ, hã ra ag tóg ẽg tỹ nén han vãnh hynhan mũ. Kỹ ag tóg ẽprã ke to

pã'i kar ag mré vēmén mũ gé, ag tỹ vēnh génh ke to vēnh mǎn jé, Topē tỹ ag mỹ kurã nĩm ja ěn ki. Topē hã ne tỹ ũn mág nĩ'.

¹⁵ “Ha vé, ãjag tỹ nén ũ péju tĩ ěn kãtĩg ri ke ti nĩnh mũ, inh kãtĩg mǎn ke ti. Ājag nũgnũr tũ nĩn kỹ tóg há tĩ, ãjag kur kynkar kỹ nỹtĩn kỹ. Kỹ mỹ sér nỹtĩm nĩ. Kỹ ãjag tóg kator nỹtĩnh ke tũ nĩ. Mỹ'ãg'ãg ke tũ ãjag nĩ, ũ ag tỹ ãjag vég mũ ra,” he tóg, ěg *Senhor* ti, ěg mỹ.

¹⁶ Japo tag ag vỹ pã'i kar tỹ vēnh mǎn han mũ, ěmã tỹ *Armagedom* tá. *Hebreu* vĩ ki ěmã ěn jiji vē.

¹⁷ Kỹ Topē tỹ jēnē jafã ũ tóg ti tũ kujěg mũ gé. Pénky tỹ 7 (ke) hã vē. Kanhkã krēm tóg kujěg mũ. Kỹ Topē ĩn kã tá, nĩgja sĩnvĩ ěn tá vēnh vĩ tóg mē há ti. Kỹ tóg: “nén kar tóg kar kãn kỹ nỹ ha,” he mũ.

¹⁸ Kỹ ta tóg, kómkóm ke mũ. Týrỹr he tóg mũ gé. Kỹ ga vỹ ragra ke jagy han mũ gé. Ga tỹ ragra ke tỹ ge ve ja tũ ěg tóg nỹtĩ. ěg tỹ ga mĩ mũn kỹ tóg, ragra ke tỹ ge han ja tũ nĩ. ¹⁹ ěmã mág ěn tóg vēnh kãpóv kỹ nỹ ha, vēnh kãpóv tãgtũ. Kỹ ga kar mĩ ěmã tóg kókén kỹ nỹtĩ nĩ. Topē pijé ěmã tỹ *Babilônia* kã jatu ja nĩgtĩ'. ěmã ěn ki ke ag to tóg jũ jagy han mũ, Topē ti. Hã kỹ tóg ag vóg kónãn jagy han mũ. Kỹ tóg ěg tỹ *vinho* kron ri ke nĩ. ²⁰ Kỹ goj vãso kar tóg tũ tĩ ha ke gé. Pãnónh kar tóg tũ tĩ gé. ²¹ Kỹ nãfy tóg vár mũ gé. Éhé tãvĩ ti nỹtĩ, nãfy ěn ti. ũn pir tóg *quilo* tỹ hēn ri ke nĩ. ěprã tóg vár mũ. Kỹ ěprã ke ag tóg Topē mỹ vĩ kónãn mũ gé sir, nãfy tag to, ti jagy tãvĩ nĩn kỹ.

17

Ũn tỹtã kórég fi

¹ Kÿ Topě tÿ jĕnĕ jafã ù tóg inh ki jun mũ, ù tÿ pĕnky măn ja ĕn ag kã ù. Kÿ tóg inh mÿ: “kunĭg,” he mũ. “Nhÿ ã mÿ ĕmã mág ti ven, ĕmã tÿ goj tÿ hĕn ri ke tá nÿ ĕn ti. Ĕmã ĕn ki ke ag vÿ ùn mén (ka)mĕ fi ri ke nÿtĩ. Kÿ Topě vÿ ag vóg kónãn ke mũ. ² Pã'i kar vÿ fi mré nÿ ja nĭgtĩ, ùn mén (ka)mĕ ĕn fi mré. Ĕprã ke kar ag mÿ tóg sér tĩ, fi jykre ti. Kÿ tóg ag tÿ kronkron kÿ kãgter ri ke nĩ, ag tÿ ùn mén (ka)mĕ ĕn fi mré nÿ ti,” he tóg inh mÿ.

³ Kÿ Topě kuprĭg tóg inh krĭn mũ, kÿ sóg ga kórég ra tĩ mũ. Topě tÿ jĕnĕ jafã ĕn vÿ inh pére tĩ mũ. Tá ùn tÿtã fi tóg nĩ nĩ. Fi mĕg tÿ mĭg kri fi tóg nĩ nĩ. Hã ra tóg kusũg jĕ, fi mĕg ti. Vĕnh jygji tóg fi mĕg kri ránrán kÿ nÿtĩ. Vĕnh jigji ĕn tóg Topě to vĩ kónãn kÿ nÿtĩ. Fi mĕg vÿ ti pir ra krĩ tÿ 7 (ke) nĩ. Nĩka tÿ 10 (ke) ti nĩ gé. ⁴ Ûn tÿtã ĕn fi vÿ kur kusũg tu kÿ nĩ nĩ, kur kósóg pĕ. *Ouro* tu kÿ fi tóg nĩ gé, pó sĭnvĩ, *pérولا* ke gé. *Ouro* tÿ kópa vyn kÿ fi tóg nĩ nĩ. Hã ra tóg nĕn ù kórég kar tÿ fór jĕ, nĕn ù kavéj kar tÿ, kópa ti. Fi tÿ vĕjyre pãno han mũ to ken hã vĕ. ⁵ Fi jiji vÿ fi kakã ki rán kÿ nĩ. Û tóg fi jiji tag mĕ ja tũ nĩ ver. Hã ra tóg: “*Babilônia* hã vĕ,” he mũ. “Ûn mén (ka)mĕ fag kar mÿnh fi,” he tóg mũ gé. “Û tÿ nĕn ù kavéj kar han tĩ ag mÿnh fi,” he tóg mũ gé, fi jiji ti. ⁶ Hã ra fi tóg, ù tÿ Topě ki ge kÿ nÿtĩ ag kyvĕnh kron kÿ ter nĩ. Û tÿ hĕn ri ke ag kãgtén ja ag tóg nĭgtĩ, *Jesus* tugrĭn, ag tÿ *Jesus* tovãnh sór tũ tugrĭn. Hã ra fi tóg ag kyvĕnh kron kãn ja nĩ.

Inh mÿ tóg e tĩ, sÿ fi ve kÿ. ⁷ Kÿ Topě tÿ jĕnĕ jafã tóg inh mÿ: “mÿ ã mÿ e?” he mũ. “Nhÿ ã mÿ fi kãmén, fi mĕg tÿ mĭg ti ke gé, fi mĕg krĩ tÿ 7 (ke)

ën, fi mễg nĩka tỹ 10 (ke) ãn ti,” he tóg. ⁸ “Fi mễg tag vỹ vẫsỹ jẽ ja nĩgtĩ. Ủri tóg ki tũ nĩ, hã ra tóg kãnhmar nũgme tá kãkutẽnh ke mũ, Topẽ tỹ ti kókén pẽ han jé. Kỹ tóg ẽprã ke ag mỹ e tũnh mũ, ag tỹ fi mễg tag ven kỹ, ùn jygji tỹ Topẽ *livro* ki rãn kỹ nỹtĩ tũ ag mỹ. Topẽ tỹ nẽn ù kar han to hã tóg ag rãn ja tũ nĩ. Kỹ ag tóg rĩnrĩr ke tũ nĩ. Vẫsỹ tóg nĩ ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ver ki tũ nĩ. Hã ra tóg kejẽn kãtĩg mãn ke mũ.

⁹ Topẽ tỹ ùn kanhrãn mũ ãn ag hã vỹ fi mễg to jykrẽn ke mũ. Ti krĩ tỹ 7 (ke) vỹ tỹ pãnónh tỹ 7 (ke) nỹtĩ. Pãnónh ãn kri fi tóg nĩ nĩ, ùn tỹtã kórég ãn fi. Pã'i tỹ 7 (ke) to ke vễ gé, hã ra, ti krĩ tỹ 7 (ke) ãn ti. ¹⁰ Pã'i tỹ 5 (ke) vỹ hur tũg. Ủn pir vỹ ùri nĩ nĩ. Ủn pir ù vỹ kar kỹ kãtĩg ke mũ gé. Ti kãtĩg kỹ tóg nĩg sĩ pẽ han ke mũ, ù tỹ ẽgno ãn ti. ¹¹ Fi mễg tag, ù tỹ vẫsỹ nĩ ja, kar kỹ ùri kã nĩ tũ ãn vỹ tỹ pã'i ù nĩ gé. Pã'i tỹ 8 (ke) vỹ tỹ ti nĩ. Pã'i tỹ 7 (ke) ãn mré ke vỹ tỹ ti nĩ gé. Topẽ vỹ ti tỹ tũ' henh ke mũ gé.

¹² Ti nĩka tỹ 10 (ke) vỹ tỹ pã'i tỹ 10 (ke) nỹtĩ gé. ãn ag vỹ ver kãmũ tũ nĩ. Fi mễg mré ag tóg tỹ pã'i nỹtĩnh ke mũ, hã ra ag tóg nỹtĩg sĩ pẽ han ke mũ gé. ¹³ Jagnẽ mré ag tóg vễjyke pir han ke mũ, pã'i tag ag, fi mễg ãn mré. Fi mễg mỹ ag tóg vẽn vĩn ke mũ. ¹⁴ *Cordeiro* ãn kato ag tóg vẫsẫnsãn ke mũ. Hã ra *cordeiro* tóg ag tỹ hẽn ri kenh ke mũ, ti mré ke ag mré, ù tỹ ti tovãnh ja tũ ag mré. Kỹ *cordeiro* ãn vỹ tỹ pã'i kar kri ke jẽ. Pã'i mág ag kar kri tóg tỹ pã'i jẽ mỹr,” he tóg inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

¹⁵ Kỹ tóg inh mỹ: “goj ve ja ã nĩ gé,” he mũ. “Goj ãn tá fi tóg nĩ, ùn tỹtã kórég ãn fi. *Povo* kar to ken hã vễ, hã vỹ: goj, he mũ. Ẽprã ke kar to ken hã vễ. *Nação* kar to ken hã vễ. Vyrmỹ vỹ nỹtĩ ag kar to ken

hã vễ gé,” he tóg. ¹⁶ “Kỹ fi mễg vỹ ti nĩka tỹ 10 (ke) ẽn mré fi to kórég tâvĩ nỹtĩnh ke mũ. Fi tũ kunũnh kãn jé ag tóg ke mũ, fi kur mré hã. Kỳ fi tóg kator nĩnh ke mũ, ùn kórég ẽn fi. Fi nĩ ko jé ag tóg ke mũ gé. Kỳ ag tóg fi pũn ke mũ gé. ¹⁷ Ag tỹ ki kagtĩg ra Topẽ tóg ag krĩn tĩ, ag vatánh tá. Kỳ ag tóg Topẽ tỹ ag mỹ fi to vễjykre nĩm ja ẽn hã han tĩ. Kỳ ag tóg jagnẽ mré vễjykre pir hã han tĩ. Kỳ ag tóg fi mễg mỹ vènh vin tĩ gé, pã'i tỹ 10 (ke) ẽn ag. Gen kỹ ag tóg nén kar kãnkãn ke mũ ẽn pètẽm ke mũ, Topẽ tỹ vẫsỹ tó ja ẽn kar ti,” he tóg.

¹⁸ “Kỹ ùn tỹtá kórég ẽn fi, ã tỹ ùn vэг mũ ẽn fi vỹ tỹ, ẽmã mág ẽn nĩ. Ẽprã pã'i kar kri ke vỹ tỹ fi nĩ,” he tóg inh mỹ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn tỹ inh mỹ tón hã vễ.

18

Babilônia tỹ tũ' he

¹ Kar kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù vэг mũ gé. Kanhkã tá tóg kãtẽre mũ. Tar pẽ tóg jẽ. Jẽngrẽ tóg jẽ gé. Kỳ ti jẽngrẽ tóg kurã han mũ, ẽprã. ² Ẽn vỹ prẽr mũ. “!..Kókén kỹ ti nỹ ha..!” he tóg mũ, prẽr kỹ. “!..*Babilônia* vỹ kókén kỹ nỹ, ẽmã mág ẽn ti..!” he tóg. “!..Japo ag, vễjagrẽ kórég ag vỹ tá ẽmã nỹtĩ ha..! Sēsĩ kavéj kar, ùn kórég kar vỹ tá nỹtĩ ha, ẽmã jy ró ẽn kã ki..! ³!..Ẽprã ke kar vỹ ẽmã ẽn jykre han ja nĩgte..! Kỳ tóg ag tỹ *vinho* kron mág ri ke ti ne..! ẽmã ẽn jykre ti..! Ẽprã pã'i ag vỹ tá vễjykre han ja nĩgte..! Kỳ tóg ùn tỹtá kórég fi mré nỹ ri ke nĩ, ag jykre kórég ti..! Nén ù vễne he tĩ ag vỹ ẽmã ẽn tugrĩn riko nỹtĩ ja nĩgte..! “ he tóg, prẽr kỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

⁴ Kĩ sóg kanhkã tá vènh vĩ ù mẽg mũ gé. Û tỹ Topẽ ki ge kĩ nỹtĩ ag mẽ tóg: “mũ jé ha,” he mũ. “Êmã tá kâpam nĩ, ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg ag mré Topẽ vĩ mranh ke mũ. Kĩ Topẽ tóg ag mré ãjag vóg kónãn ke mũ gé, ti tỹ êmã kókén ken kĩ,” he tóg. ⁵ “Topẽ vĩ ag jykre pãno ve kãn. Kĩ tóg kã jatu tũ nĩ. Ag tỹ Topẽ vĩ mranh vĩ e tãvĩ nỹtĩ. Kĩ ti pãnfi tóg kanhkã pètêm mũ, ag tỹ Topẽ vĩ mranh pãnfi ti. ⁶ Ag tỹ ãjag mẽ nén han ja ên ri ke han nĩ, ag mẽ,” he tóg. “Ag tỹ ãjag mẽ ti kórég pir han kĩ ag mẽ ti kórég régre han nĩ, vènh kato. Æjag mẽ ag tóg kron jafã kórég ven tĩ. Ag mẽ kron jafã kórég régre ven nĩ. ⁷ Sĩnvĩ ja ag nỹtĩ. Tỹ nén ù mág ja ag nỹtĩ. Ag jagtar han nĩ. Û tỹ nén ù mág tũ ag jagtar han nĩ gé, ag mré. “Ûn mág vĩ tỹ êg nỹtĩ,” he ag tóg mũ. “Û pijé êg jagtar han ke mũ,” he ag tóg mũ. ⁸ Hã ra ag tóg vãhã jagtar ke mũ. Vēsýrénh jé ag tóg ke mũ. Kĩ tóg ag tỹ vènh kaga jagy han ri ke nĩ sir. Kurã pir ki ag tóg tag ve kãn ke mũ. Kĩ ag tóg pĩ ki kãgter ke mũ. Topẽ hã vĩ, ag vóg kónãn ke mũ, pã'i mág ti, “ he tóg, ù tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti, ù tỹ Topẽ ki ge kĩ nỹtĩ ag mẽ.

⁹ Kĩ êprã pã'i ag vĩ, êmã nĩja venh ke mũ. Êmã ki ke ag mré tóg ag mẽ sér nĩ ja nĩgtĩ. Ag mré ag tóg nén ù kar vigve ja nĩgtĩ. Kĩ tóg ag tỹ fag mré nỹ ri ke nĩ ja nĩ, ag tũ mág ên ti. Êmã pũr nĩja ve kãn jé ag tóg ke mũ ha. Kĩ ag tóg kygfỹnh ke mũ. Jagtar jé ag tóg ke mũ. ¹⁰ Kuvar há tá ag tóg nỹtĩnh ke mũ, ag kanê jur kĩ. Kĩ ag tóg jagtar kĩ: “jagy tãvĩ tóg tĩ,” henh ke mũ sir. “Éhé tãvĩn ja ti nĩ, êmã tỹ *Babilônia* tag ti. Tar pẽ ja ti nĩ. Hã ra ag tóg óra pir ki ti kókén kãn,” he jé ag tóg ke mũ, pã'i ag.

11 Kÿ nén ù vëne he tĩ ag vỹ jagtar kÿ kygfÿnh ke mũ gé. Tá ag tóg nén ù tỹ hën ri ke ve ja nĩgtĩ, ¹² *ouro* ti, *prata* ti, pó sĩnvĩ ti, *pérola* ti, kur tỹ *seada* ti, kur kusũg ti, ka kaja e ti, ka sĩnvĩ tỹ nén han mũ ti, *ferro* tỹ nén han mũ ti, *ferro* kusũg tỹ nén han mũ ti, pó tỹ *mármore* tỹ nén han mũ ti, ¹³ *canela* ti, vëjën ger há ti, ka jënjo pũn kÿ ger há tỹ *incenso* ti, ka jënjo pũn kÿ ger há tỹ *mirra* ti, vënh mĩ tĩn jafã ti, *vinho* ti, *azeite* ti, farĩnh ti, *trigo* ti, monh ti, *carneiro* ti, kãvãru ti, karósa ti, ùn gré ag, ùn tỹtã fag mré hã. Tag kar tỹ ag tóg *negocio* hynhan mũ ja nĩgtĩ, hã ra tóg tũ tĩ ha. ¹⁴ Kÿ ag tóg jagtar kÿ tag tónh ke mũ, ha mẽ. “Nén kar ve ja ãg tóg nĩgtĩ, ãmã tá, kÿ tóg ãg mÿ sér nĩ ja nĩgtĩ. ãg tũ mág ãn tóg tũ' he kãn. Ve mãn ke tũ ãg tóg nĩ ha, nén ù kar ãn ti,” he jé ag tóg ke mũ. ¹⁵ Kÿ ag tóg kuvar há tá nÿtĩnh mũ. ãmã ãn tá *negocio* han to ag tóg vënh han ja nĩgtĩ, hã kÿ tóg ag mÿ e tĩ. Tãtã nÿtĩn kÿ ag tóg jũrũn ke mũ, ag tỹ ãmã tá ke ag jagtar ve kÿ. Kygfÿ jé ag tóg ke mũ, vësÿrénh jé ag tóg ke mũ. ¹⁶ Kÿ ag tóg: “jagy tãvĩ tóg nĩ,” henh ke mũ. “Hã tãvĩ ja ag nÿtĩ, ãmã tag ki ke ja ag. Kur sĩnvĩ rĩnh ja ag tóg nĩgtĩ, kur kusũg, kur kusũg sã. *Ouro* rĩnh ja ag tóg nĩgtĩ, pó sĩnvĩ ke gé, *pérola* ke gé. ¹⁷ Óra pir ki ag tóg tũ' he kãn ja nĩ, ag tỹ nén ù kar mré hã,” he jé ag tóg ke mũ gé, nén ù vëne he nÿtĩgtĩ ag.

18 Kÿ *barco* to pã'i ag vỹ nÿtĩnh ke mũ gé, *barco* ki rĩr tĩ kar ag, ù tỹ goj kri rãnrãj mũ kar ag ke gé. Tãtã nÿtĩ kÿ ag tóg ãmã nĩja ãn ve kÿ prẽnprẽn ke mũ sir. “ãmã ãn ri ke ve mãn ke tũ ãg tóg nĩ ha,” he jé ag tóg ke mũ. ¹⁹ Kÿ ag tóg ga funfur tỹ vënh kri vãm ke mũ sir, ag mÿ e tĩn kÿ. Kygfÿ jé ag tóg ke mũ,

vēsyrénh jé ag tóg ke mũ. “Jagy tâvĩ tóg tĩ,” he jé ag tóg ke mũ. “Há tâvĩ ja ag nýtĩ, ěmã tag ki ke ja ag. Věnh kar vỹ ag tũ măn kỹ vėnh hynhan ja nĩgtĩ,” he jé ag tóg ke mũ gé, goj kri mũgtĩ ag.

²⁰ “Kanhkã tá nýtĩ kar'. Mỹ sér nýtĩm nĩ. Topě ki ge kỹ nýtĩ kar', *apóstolo* kar', Topě vĩ tó tĩ kar', mỹ sér nýtĩm nĩ. Tũ' he kãn ag huri, ěmã ěn tá ke kar ag. Topě vỹ hur ag vóg kónãn, ag tỹ ãjag vóg kónãn ja tugrĩn.”

²¹ Kỹ Topě tỹ jěně jafã tar ũ tóg pó mág vãg mũ. Pó tỹ kra ri ke ti nĩ. Kỹ tóg goj nig ki fón mũ, jũ kỹ, kỹ tóg: “isỹ pó fón mũ tag ri ke ti nĩnh mũ, ěmã tỹ *Babilônia* kókén ti,” he mũ. “Kókén kãn kỹ tóg nĩ. Ũ tóg ve măn ke tũ nĩ ha, ěmã ti. ²² Kã ki ag tóg *harpa* kyn măn ke tũ nĩ ha. Tỹnh măn ke tũ ag nĩ ha. Vãn tỹ vãkyr ěn kyn măn ke tũ ag nĩ ha, *trombeta* ti ke gé. Vãkyr mẽ măn ke tũ ěg nĩ ha, ěmã tỹ *Babilônia* tá. Ũ tóg tá rãnhraj măn ke tũ nĩ ha. Ũ tóg tá nĩ măn ke tũ nĩ ha. ²³ Ũ tóg tá néj grug măn ke tũ nĩ ha. Ũ tóg tá vėnh prũg to fénhta han măn ke tũ nĩ gé. Há tâvĩ ja ag nýtĩ, tá nén ũ kar vėne he tĩ ěn ag. Kỹ vėnh kar vỹ ag vĩ jěmẽ ja nĩgtĩ. *Povo* kar krĩn kónãn ja ag tóg nĩgtĩ. Kujá tỹ ěg mỹ ón tĩ ěn ri ke han ja ag tóg nĩgtĩ. ²⁴ Topě vĩ tó tĩ ag kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ, ěmã ěn tá ke ag, Topě ki ge kỹ nýtĩ ag ke gé. ěn hã tá tóg vėnh ven ja nĩ, ag tỹ ũn kãgtén mũ kar kyvėnh ti. Hã kỹ ag tóg ag kar kyvėnh kajãm kãn ke mũ,” he tóg mũ, Topě tỹ jěně jafã tar ěn ti.

19

¹ Kỹ sóg kanhkã tá nén ũ mẽg mũ gé sir. Tỹ tóg ũ tỹ hěn ri ke ag jãn mẽ nĩ. Jãn kỹ ag tóg: “Topě mỹ

vĩ há han nĩ,” he mũ. “Topẽ ne ãg krenkren han ki kanhró nĩ'. Ti hã ne tỹ ùn mág nĩ'. Ti hã ne tar jẽ'.
² Ti tỹ nén han mũ vỹ kuryj kar nỹ. Ûn tỹ tá kórég ãn fi vóg kónãn tóg huri. Ëprã ke kar kókén ja fi tóg nĩ, fi jykre pãno tỹ. Topẽ vỹ fi vóg kónãn, fi tỹ ti rãnrãj han tĩ ag kãgtén ja nĩn kỹ,” he ag tóg, kanhkã tân ag.

³ Kỹ ag tóg jãn mãn kỹ: “Topẽ mỹ vĩ há han nĩ,” he mũ gé. “Ëmã ãn pũr nĩa vỹ kanhkã ra tãpny mũ. Tũ' henh ke tũ ti nĩ, nĩa ãn,” he ag tóg mũ gé. ⁴ Kỹ kófa tỹ 24 (ke) ãn ag tóg mũg ke kãn mũ, nén nẽ tỹ 4 (ke) ãn ag mré hã. Topẽ mỹ ag tóg: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he mũ, ù tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ãn mỹ. Kỹ ag tóg: “hã vẽ,” he mũ gé. “Topẽ mỹ vĩ há han nĩ,” he ag tóg mũ, jamã há ra.

Cordeiro vãnh prũg

⁵ Kỹ nĩgja sĩnvĩ ãn tá vãnh vĩ tóg mẽ há tĩ gé. “Û tỹ Topẽ mỹ rãnrãj tĩ', ù tỹ Topẽ kamẽg tĩ', ùn mág', ùn kãsir',” he tóg. “Topẽ mỹ vĩ há han, ãjag kar,” he tóg, vãnh vĩ ãn ti.

⁶ Kỹ sóg ù tỹ hẽn ri ke ag jãn mẽg mũ gé. Tỹ tóg sa krog vĩ mẽ tĩ. Tỹ tóg ta tỹ tỹrỹr he mẽ tĩ gé. Jãn kỹ ag tóg tag tó mũ, ha mẽ. “Topẽ mỹ vĩ há han nĩ,” he ag tóg. “Û tỹ nén ù kar han ki kanhró nĩ ãn tóg tỹ pã'i mág pẽ jẽ, ãg pã'i mág ti, Topẽ ti. ⁷ Kỹ tóg ãg mỹ sér tãvĩ tĩ. Vĩ sér han jé ãg tóg ke mũ ha. “Tỹ ti ùn mág pẽ jẽ,” he jé ãg tóg ke mũ gé. “*Cordeiro* tỹ vãhã prũg ke nẽ ha. Ti prũnh ke fi vỹ vãnh kãn huri. ⁸ Fi kur kupri ãn tu kỹ fi tóg jẽ nĩ, fi kur jẽngrẽ ãn,” he ag tóg, ùn e ag, jãnãn kỹ. Û tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag to ken hã vẽ, hã vỹ: *cordeiro* prũnh ke, he mũ.

⁹ Kÿ Topẽ tÿ jẽnẽ jafã tóg inh mÿ: “inh vÿ tag rán nĩ,” he mũ. “Û tÿ hẽn ri ke ag tóg *cordeiro* prũg to fénhta konh ke mũ. Kÿ Topẽ vÿ ag kar ve há han mũ,” he tóg. Kÿ tóg: “Topẽ tÿ tón hã vẽ,” he mũ gé. “Hã ra Topẽ tóg ón vãn h nĩgtĩ,” he tóg, Topẽ tÿ jẽnẽ jafã ti.

¹⁰ Kÿ sóg ti krẽm mũg ke mũ, sÿ ti mÿ: “Topẽ vÿ tÿ ã nĩ,” he jé. Hã ra tóg inh mÿ: “ke tũg ra,” he mũ. “Topẽ mÿ rãnhrãj tĩ vÿ tÿ inh nĩ, ã ri ke, ã kanhkã ag ri ke. Û tÿ *Jesus* tÿ ki hã tó mũ ki króm mũ ãn ag kar ri ke sóg nĩ,” he tóg. “Topẽ hã mÿ: Topẽ vÿ tÿ ã nĩ, hem nĩ,” he tóg inh mÿ, Topẽ tÿ jẽnẽ jafã ãn ti.

Topẽ vÿ tó tĩ ag vÿ *Jesus* tÿ ki hã tó mũ ãn hã kãmén tĩ.

Û tÿ kãvãru kupri kri nĩ

¹¹ Kÿ sóg kanhkã nón kÿ nÿ vég mũ. Kãvãru kupri vÿ tá jẽ nĩ. Û tÿ ti kri nĩ jijin hã vÿ: “ũn ón vãn h, ù tÿ nén ù há to krónh ke vãn h,” he mũ. Ti hã vÿ jykre kuryj nĩ. Kÿ tóg ki hã tó tĩ gé. Nén ù há hã to tóg vãsãn ti gé. ¹² Ti kanẽ vÿ tÿ pĩ gru ve nĩ. Ti krĩ tógfĩ vÿ e nÿtĩ. Ti kri ti jiji tóg rán kÿ nĩ. Hã ra ù pijé ti jiji ki kanhró nÿtĩ'. Ti hã vÿ ti pĩr mÿ ti jiji ki kanhró nĩ'. ¹³ Ti kur vÿ kyvénh nĩ. Ti to ag tóg: “Topẽ vÿ,” he tĩ. ¹⁴ Kanhkã tá *soldado* ag tóg ti nón kãmũ mũ. Kãvãru kupri kri ag tóg kãmũ mũ, kanhkã tân ag, ti *soldado* ag. Kur kupri rĩnh kÿ ag tóg kãmũ mũ. ¹⁵ Û tÿ ag jo tĩ mũ ãn jẽnã tá rógro jã régre tóg kãkutẽ mũ. Rógro tag tÿ tóg *povo* kar ag tÿ hẽn ri kenh ke mũ. Tÿ ag kri jẽ kÿ tóg vëjykre tar han ke mũ. *Uva* jëgmĩ jafã tá tóg jëgmĩnh ke mũ, *uva* ti, hã vÿ: Topẽ tÿ vãn h kar to jũ jagy han mũ, he mũ. ¹⁶ Ti kur ki tag tóg rán kÿ nĩ, ha mẽ. “Pã'i kar ag kri pã'i,” he

tóg, vënh rán ki. “Ûn mág kar ag kri ke,” he tóg mũ gé. Ti kre ki tóg rán kỹ nĩ gé.

¹⁷ Kỹ sóg Topê tỹ jënê jafã ù vég mũ gé. Rã kri tóg jẽ nĩ. Kỹ tóg sēsĩ kar jé prêr mũ. Jamã há ra tóg ag mỹ: “!..kuneg..!” he mũ. “!..Vënh mãn kãmũ jeg..!” he tóg. “!..Topê fénhta konh kãmũ jeg..!” ¹⁸ Pã'i kãgter konh kãmũ jeg..! *Soldado* to pã'i ag, *soldado* ag, kãvãru ag, ù tỹ kãvãru kri mũgtĩ ag, ù tỹ tỹ *camarada* nỹtĩ ag, ag *patrão* ag, ùn mág ag, ùn kãsir ag, ãprã ke kar ag kãgter konh kãmũ jeg..!” he tóg.

¹⁹ Kỹ sóg goj kã tá mĩg ãn ve mãn mũ gé, ãprã pã'i kar ag ke gé, ag *soldado* ag mré hã. Vënh mãn kỹ ag tóg nỹtĩ, ag tỹ ù tỹ kãvãru kupri kri nĩ ãn kato vãsãnsãn jé, ag tỹ ti krêm ke ag kato vãsãnsãn mág han jé. ²⁰ Kỹ ag tóg mĩg ãn ség mũ, ù tỹ ón kỹ Topê vĩ tó tĩ ãn ag mré, ù tỹ mĩg rĩnve nén ve vãnh tỹ hën ri ke hynhan ja ãn ti. Ti tỹ *milagre* hynhan tugrĩn ag tóg ti vĩ kri nĩm ja nĩgtĩ, ù tỹ ti rá tỹ ránrán kỹ nỹtĩ kar ag, ù tỹ ti kãgrã to: “Topê vë,” he mũ kar ag. Kỹ ù tỹ mĩg ãn ség mũ ag tóg pĩ gru fir ki ti fón mũ, pĩ mág pẽ ki, ù tỹ ón kỹ Topê vĩ tó tĩ ãn ag mré. Ag rĩnrĩr ra ag tóg ki ag vãm mũ, pó tỹ *enxofre* pũr nĩja ri ke ãn ki. ²¹ Ag *soldado* ag kãgtén ag tóg mũ gé sir, rógro tỹ, rógro tỹ ù tỹ kãvãru kupri kri nĩ ãn jënkã tá kãkutẽ mũ ãn tỹ. Kỹ sēsĩ kar ag tóg vënh fãn mũ sir, ùn kãgter mũ ag nĩ kon kỹ.

20

Satanás tỹ prỹg tỹ mil (ke) ki se kỹ jẽ

¹ Kỹ sóg Topê tỹ jënê jafã ù vég mũ gé sir. Kanhkã tá tóg kãtére mũ. Nũgme jãnkã nĩfénh jafã vyn kỹ tóg kãtére mũ, ti *chave* ti, *ferro* tỹ *corrente* vyn kỹ

ke gé. ² Ěn vỹ mĩg fěr ěn ség mũ, hã vỹ: pỹn ve tỹ ùn ve fag krĩn kónãn mũ, he mũ, hã vỹ: Japo, he mũ, hã vỹ: *Satanás*, he mũ. Ěn se kỹ tóg *ferro* tỹ ti mrĩnh mũ sir. Kỹ tóg se kỹ jẽ nĩ, prỹg tỹ *mil* (ke) ki. ³ Nũgme ki tóg ti fón mũ sir, mĩg fěr ti tỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ěn ti. Kỹ tóg nũgme jãnkã nĩfénh mũ sir, *chave* tỹ. Kỹ mĩg fěr ěn tóg *povo* ag krĩn kónãn mãn ke tũ nĩ ha ver, prỹg tỹ *mil* (ke) ki. Prỹg tỹ *mil* (ke) tag tỹ tũ' hen kỹ ag tóg ver mĩg fěr ti kavãn sĩ han mãn ke mũ.

⁴ Kỹ sóg nĩgja sĩnvĩ tỹ hẽn ri ke vigvég mũ. Ũ tỹ kri nĩgnĩg kỹ nỹtĩ ag vỹ tỹ pã'i nỹtĩ, ag tỹ vẽnħ kar jykre tugnyĩm ke to. Kỹ sóg ěprã ke kuprĩg tỹ hẽn ri ke ag vigvég mũ gé. Ag tỹ vẽnħ kar mỹ *Jesus* kãmén ja tigrĩn ag tóg ag kãgtén ja nĩ. Mĩg ěn to ag tóg: “Topẽ vẽ,” he ja tũ nĩgtĩ, ti kãgrá to ke gé. Ěn ag vỹ tỹ *Cristo* mré pã'i nỹtĩnh ha, prỹg tỹ *mil* (ke) ěn ki. ⁵ Vẽser ũ ag vỹ ver rĩnrĩr mãn ke tũ nĩ. Prỹg tỹ *mil* (ke) ěn tỹ tũ' hen kỹ ag tóg kejẽn rĩnrĩr mãn kãn ke mũ. Ũ tỹ *Cristo* mré tỹ pã'i nỹtĩ tag ag vỹ rĩnrĩr vén ke mũ. ⁶ Ũ tỹ rĩnrĩr vén mũ mỹ tóg vĩ há han ke mũ, Topẽ ti. Topẽ tũ vỹ tỹ ag nỹtĩ. Kãgter mãn ke tũ ag tóg nĩ ha. Topẽ tũ ki rĩr jé ag tóg ke mũ, *Cristo* tũ ki ke gé. Prỹg tỹ *mil* (ke) ki ag tóg tỹ pã'i nỹtĩnh mũ, *Cristo* mré.

Satanás kutẽ

⁷ Kejẽn prỹg tỹ *mil* (ke) ěn tóg tũ' he mũ. Kỹ ag tóg *Satanás* ěn kavãn sĩ han mãn ke mũ. ⁸ Kỹ tóg tĩ mũ, *povo* tỹ *Gogue* ag mré *Magogue* ag krĩn kónãn jé, tãtã, ga fyr tá, *Satanás* ti. E tãvĩ ag nỹtĩ, goj fyr tá rỹnhrỹj ri ke ěn ag. Ag vẽnħ mãn kãn jé tóg ke mũ, *Satanás* ti. ⁹ Kỹ ag tóg tá kãmũ mũ, ùn e tãvĩ ěn ag. Ũ

tỹ Topě ki ge kỹ nỹtĩ ag kato ag tóg kãmũ mũ, Topě tỹ ěmã to há nĩ ěn kato. Ag tỹ ag tỹ tũ' he kãn sór vĕ. Hã ra pĩ tóg kanhkã tá kãtĕre mũ, kỹ tóg ag tỹ tũ' he sór mũ ěn ag kãgtĕn mũ. ¹⁰ Japo ěn, ũ tỹ ag mỹ ón mũ ěn fón pĕ han ag tóg mũ, pĩ gru fir ěn ki, pĩ mág pĕ ěn ki, pó tỹ *enxofre* pũr nĩja ěn kã ki. Goj kã tá mĩg ěn vỹ tá nĩ ha, pĩ gru fir ěn kã kã, kar kỹ ón kỹ Topě vĩ tó tĩ ěn ti ke gé. Tá ag tóg kãpa mãn ke tũ pĕ nĩ ha. Tá ag tóg jagtar tãvĩ nỹtĩnh ke mũ ha.

Vĕnh kar jykre tugnỹm ke kurã

¹¹ Kỹ sóg nĩgja mág pĕ vég mũ gé, nĩgja kupri. Ũ tóg kri nĩ nĩ. Tĩ rĩnve ga tóg tũ' he mũ vãhã, kanhkã ti ke gé. Vĕnh ven mãn tũ tóg nĩ, kanhkã mré ga ti. ¹² Kỹ sóg vĕser kar vigvég mũ, ũn mág ag, ũn kãsir ag ke gé. Nĩgja kupri ěn jo ag tóg nỹtĩ. Kỹ *livro* vỹ tá nỹtĩ gé. *Livro* ěn kygvãg ag tóg mũ. Vĕnh kar jykre vỹ ki ránrán kỹ nỹtĩ. Kỹ *livro* ũ vỹ tá nĩ gé. Ěn kavãg ag tóg mũ gé. Ũ tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ ag jygji vỹ ki ránrán kỹ nỹtĩ. Kỹ Topě tóg ũn kãgter mũ kar jykre tugnỹm ke mũ. Kỹ tóg ag mỹ ag tỹ nĕn venh ke mũ ti tónh ke mũ. Ag tỹ ag jykre tỹ *livro* ki ránrán kỹ nỹtĩ ěn kajãm kãn ke vĕ. ¹³ Ũ tỹ goj ki kãgter mũ ag vỹ tá nỹtĩ gé, ũ tỹ vĕser jamã tá nỹtĩ ag kar ti. Vĕnh kar vỹ tá nỹtĩ. Ag tỹ nĕn han mũ kar kajãm kãn jé ag tóg ke mũ ha. ¹⁴ Kỹ ũ vỹ ter mãn ke tũ nĩ ha. Ěg ter ke tag vỹ hur tũg. Ũ tỹ pĩ gru fir ěn kã ki vár ke tag ag vỹ kãgter ri ke han ke mũ, kỹ tóg ag kãgter pĕ han ri ke nĩ sir, ag tũg pĕ han tũ ra. ¹⁵ Kỹ ũn jygji tỹ Topě *livro* ki ránrán kỹ nỹtĩ tũ ěn ag vỹ pĩ gru fir ěn kã ki vár kãn ke mũ.

21

Kanhkã tãg mré ga tãg

¹ Kĩ sóg kanhkã tãg vég mũ gé, ga tãg ke gé. Kanhkã ve ên tóg hur tũg, ga ve ên ke gé, goj ti ke gé. ² Kĩ sóg Topẽ jamã tag, *Jerusalém* tãg tag vég mũ gé. Kanhkã tá tóg kãtère mũ, Topẽ tá. Êmã sĩnvĩ han ja ag tóg nĩgtĩ. Kĩ tóg tỹ ag tỹ tá vênh prũg to fénhta han ke nĩ ve nĩ. Êmã sĩnvĩ tóg ù prũnh ke fi sĩnvĩ ri ke nĩ, fi tỹ fi mén ke ti jãvãnh kỹ. ³ Nĩgja kupri ên tá vênh vĩ tóg mẽ há tĩ, kỹ tóg: “Topẽ tỹ êprã ke ag mré êmãn hã vễ,” he mũ. “Ag mré tóg nĩ nĩ ha. Ti tũ vỹ tỹ ag nỹtĩnh ke mũ ha. Topẽ vỹ ag mré nĩnh mũ ha, kỹ tóg tỹ ag Topẽ nĩ sir. ⁴ Ag kanẽ var tỹ tũ' he kãn jé tóg ke mũ ha. Û tóg ter mãn ke tũ pẽ nĩ ha. Hã kỹ ù tóg fe kaj nĩ mãn ke tũ nĩ gé, jagtar ke tũ, kaganh ke tũ. Vênh ven mãn ke tũ ti nĩ ha, êprã vễjyke ti,” he tóg, vênh vĩ ên ti.

⁵ Kỹ ù tỹ nĩgja kupri kri nĩ ên tóg: “nén ù kar han mãn jé sóg ke mũ ha,” he mũ. Kỹ tóg inh mỹ: “inh vĩ tag rán nĩ,” he mũ gé. “Sỹ ki hã tó vễ. Vênh ven kãn jé tóg ke mũ, sỹ ã mỹ nén tó mũ tag ti,” he tóg. ⁶ Kỹ tóg: “hỹ, vênh ven kãn ti huri,” he mũ gé. “Ûn ve vỹ tỹ inh nĩ, kỹ sóg tỹ êgno nĩ gé. Isỹ nén ù kar han to hã sóg nĩ nĩ. Kỹ sóg nén ù kar tũg mũ ra nĩnh mũ gé. Û tóg goj kron sór mũ. Ên mỹ sóg ven tĩ, fagrĩnh mỹ. Isỹ ti mỹ goj ven mũ ên vỹ ti ter ke tũ han ke mũ. ⁷ Û tỹ isovãnh tũ ên mỹ sóg nĩm ke mũ, *presente* tag ti, ha mẽ: ti Topẽ vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ tóg tỹ inh kósĩn nĩnh mũ gé,” he tóg inh mỹ, ù tỹ nĩgja kupri kri nĩ ên ti.

⁸ Hã ra ù ag tóg pĩ gru fir kã ki vár ke mũ, hã vỹ: ù tỹ isovãnh mũ ag, ù tỹ vỹjyre pãno han tĩ ag, ù tỹ ù tén tĩ ag, ù tỹ ag prũ tũ fag mré nỹgnỹ mũ ag, ù tỹ fag mén tũ mré nỹgnỹ mũ fag, kujá ag, *curandeiro* ag, ù tỹ vãnh kãgrá jykre mũ mũ mũ ag, ùn ón mũ ag, he mũ. Pĩ gru fir kã ki tóg ag vãm kãn ke mũ. Kỹ tóg ag kãgter pẽ han ri ke nĩ sir,” he tóg, ù tỹ nĩgia kupri kri nĩ ãn ti.

Jerusalém tãg

⁹ Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ù tóg inh ki jun mũ, ù tỹ pẽnky kã kã nĩ ãn tỹ ga kri ke ag vóg kónãnh mũ ãn ag kã ù. Inh mỹ tóg: “kunĩg,” he mũ. “*Cordeiro* prũnh ke fi venh kãtĩg,” he tóg inh mỹ.

¹⁰ Kỹ Topẽ kuprĩg tóg inh krĩn mũ sir. Kỹ sóg nén nẽ vég mũ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ãn tóg pãnónh téj ra inh pére tĩ mũ. Pãnónh kri jẽ kỹ tóg inh mỹ Topẽ jamã tãg ven mũ sir, *Jerusalém*, he mũ tag ti, ù tỹ kanhkã tá kãtére mũ tag ti, Topẽ tá. ¹¹ Sĩnvĩ pẽ tóg nĩ, Topẽ sĩnvĩ ãn ri ke ti nĩ. Kókov tóg nĩ gé, pó tỹ *jaspe* kókov ri ke. ¹² Êmã jy ró tóg téj gy nỹ. Vãnh ra hã tóg téj gy jẽ gé. Ró ki jãnkã tỹ 12 (ke) vỹ nỹtĩ. Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 12 (ke) ag vỹ ki rĩr nỹtĩ, jãnkã ki. Kĩ vãnh jỹgji tóg rãnrãn kỹ nỹtĩ, *Israel* jógjóg ve tỹ 12 (ke) ãn ag jygi ti. ¹³ Rã jur ja kã tá tóg jãnkã tãgtũ nĩ. Rã pur ja kã tá tóg jãnkã tãgtũ ù nĩ gé. Kanhkã tãpér kã tá tóg jãnkã tãgtũ ù nĩ gé. Kanhkã tãpér ù kã tá tóg jãnkã tãgtũ ù nĩ gé. ¹⁴ Pó tỹ 12 (ke) kri tóg hynhan kỹ nĩ nĩ, êmã ti. Pó ãn ki vãnh jygi tóg rãnrãn kỹ nỹtĩ gé, *apóstolo* tỹ 12 (ke) ãn ag jygi ti, *cordeiro* tũ ãn ag jygi ti.

¹⁵ Kỹ ù tỹ inh mré vỹ mũ ãn, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ãn tóg ti kãmun jafã vyn kỹ jẽ nĩ, ti kãmun jafã tỹ *ouro*

ti. Kĩ tóg ěmã kãmun sór mũ, ěmã jy ró ti, ti jãnkã ti ke gé. ¹⁶ Péno tỹ 4 (ke) ti nĩ, ěmã ti. Kĩ ti tãpér vỹ ti téj ri ke nĩ. Kĩ Topê tỹ jẽnẽ jafã ěn vỹ kãmun mũ sir, ěmã ti, ti kãmun jafã tỹ. *Quilômetro* tỹ 2 mil kri 200 (ke) ti nĩ, ti tỹ téj e kỹ nỹ ki, ti tãpér ki ke gé, Vẽnh ri ke kar ti nĩ, ti kãmur ti. ¹⁷ Kĩ tóg ěmã jy ró ěn kãmun mũ gé. Ti tãpér vỹ *metro* tỹ 64 (ke) nĩ. *Metro* tag vỹ tỹ ěprã ke ag kãmun jafã nĩ. Hã ra Topê tỹ jẽnẽ jafã vỹ kãmun mũ, ěprã ke ag kãmun jafã tỹ. ¹⁸ Ró vỹ pó tỹ *jaspe* tỹ han kỹ nỹ. Kĩ ěmã vỹ *ouro* tỹ han kỹ nĩ. Hã ra tóg fĩn ěváj nĩ, *vidro* fĩn ěváj ri ke. ¹⁹ ěmã jy ró tóg pó mág kri han kỹ nĩ. Pó ěn to pó ù tóg nỹtĩ gé, ùn e ag. Pó mág ù tóg tỹ *jaspe* nĩ. Kĩ ù tóg tỹ *safira* nĩ. Kĩ ù tóg tỹ *ágata* nĩ. Jo ù tóg tỹ *esmeralda* nĩ. ²⁰ Jo ù tóg tỹ *sardônio* nĩ. Jo ù tóg tỹ *sárdio* nĩ. Û tóg tỹ *crisólito* nĩ. Û tóg tỹ *berilo* nĩ. Û tóg tỹ *topázio* nĩ. Û tóg tỹ *crisópraso* nĩ. Û tóg tỹ *jacinto* nĩ. Û tóg tỹ *ametista* nĩ gé. 12 (ke) ti nỹtĩ, pó mág ti. ²¹ Kĩ ti jãnkã tỹ 12 (ke) vỹ *pérola* tỹ hynhan kỹ nỹtĩ. Jãnkã pir vỹ *pérola* pir nĩ mỹr, ha mẽ. Kĩ ěpry mág ěn vỹ *ouro* tỹ han kỹ sa. Hã ra tóg fĩn ěváj nĩ, *vidro* fĩn ěváj ri ke.

²² Hã ra sóg Topê ĩn vég tũ nĩ, ěmã ěn tá. Topê vỹ vẽnħ kar kri nĩ. Kĩ tóg nẽn ù kar han ki kanhró nĩ gé. Topê hã vỹ ěmã ěn tá ěmã nĩ, *cordeiro* ti ke gé. ²³ Kĩ rã tóg tá tũ nĩ gé, kysã ke gé. Topê tỹ jẽngrẽ vỹ ki kurã han tĩ. Kĩ tóg tá kutyg vãnħ nĩ sir. *Cordeiro* ěn vỹ ěmã ěn tá rã ri ke nĩ. ²⁴ Kĩ vẽnħ kar tóg Topê tỹ ěmã ki jẽngrẽg ěn tigrĩn ěvãnħ há han tĩ, *povo* kar ag. ěprã pã'i kar ag vỹ ag tỹ nẽn ù kar gé kãmũnh mũ, ag tỹ tá vin han jé. ²⁵ Jãnkã vỹ nugnón kỹ nỹtĩ, kurã kar ki. Kutyg tũ nĩn kỹ ag tóg jãnkã nĩgfnh tũ

nĩgtĩ. ²⁶ Povo kar ag vỹ ag tỹ nén ù gé kãmũnh ke mũ, ẽmã ẽn mũ. ²⁷ Hã ra nén ù kórég vỹ kãrãnh ke tũ pẽ nĩ. Ủ tỹ vỹjykre pãno han mũ ag vỹ ra genh ke tũ nĩ, ùn ón mũ ag ke gé. Ủn jygi tỹ *livro* ki ránrán kỹ nỹtĩ ẽn ag hã vỹ ra genh ke mũ. Ủ tỹ rĩr krỹg ja tũ vég mũ ẽn ag jygi vỹ ránrán kỹ nỹtĩ, *cordeiro livro* ẽn ki.

22

¹ Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg inh mỹ goj mág ven mũ. Goj ẽn vỹ ẽg rĩnrĩr han tĩ. Kómkóm ke ti tĩ, pó kupri fĩn ẽváj tỹ kómkóm ke ẽn ri ke. Goj ẽn nĩhỹg vỹ Topẽ nĩgja tá nĩ, *cordeiro* nĩgja ẽn tá. ² Kỹ tóg ẽmã kju mĩ tĩ mũ, ẽpry mág jagma, ẽmĩn mág ẽn jagma, goj ti. Ti fyr tá ka tóg nỹtĩ, ti fyr ù tá ke gé. Ka kanẽ ẽn vỹ ẽg rĩnrĩr han tĩ gé. Ẽn vỹ prỹg pir ki kanẽ tỹ 12 (ke) han tĩ. Kysã kar ki tóg ti kanẽ hynhan tĩ. Ti féj vỹ tỹ vẽn kagta kar nĩ. Vẽn kaga kar tỹ tóg há' he kãn tĩ. ³ Topẽ tỹ nén ù to jũ vỹ tá nĩnh ke tũ pẽ nĩ, ẽmã ẽn tá.

Topẽ nĩgja vỹ ẽmã ẽn tá nĩ nĩ, *cordeiro* nĩgja ẽn ti. Kỹ vẽn kar vỹ ti to: “Topẽ vẽ,” henh ke mũ, Topẽ rãnrãj han tĩ ag kar. ⁴ Topẽ ve jé ag tóg ke mũ. Kỹ ti jiji vỹ ag kakã ki rán kỹ nĩnh mũ. ⁵ Tá tóg kutyg vãn nĩgtĩ. Hã kỹ ag tóg tá néj grug ke tũ nĩ. Rã vỹ tá tũ nĩ gé. Topẽ vỹ ag mỹ jẽngrẽ han tĩgtĩ, ẽg pã'i ti. Kỹ tá nỹtĩ ag tóg tỹ pã'i nỹtĩnh ke mũ gé. Ag tỹ tỹ pã'i nỹtĩnh ke tag vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ.

Jesus kãtĩg mãn

⁶ Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn tóg inh mỹ: “inh vỹ vỹ tỹ ki hã ke nĩ,” he mũ. “Vẽn ó pijé’,” he tóg. “Ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ ù tỹ ti vỹ tó tĩ ag mỹ ti kuprĩg jẽnẽ, ti

tỹ ag kanhrãh jé. Hã kỹ tóg ti tỹ jëgnë jafã ag kã ù jënë, ti tỹ ti mỹ rãhrãj tĩ ag mỹ tó jé, nén tỹ kãhmar kutënh ke mũ ti,” he tóg.

⁷ *Jesus* vỹ tag tó mũ, ha mẽ. “Ha vé, inh kãtĩg mãn ke nẽ ha. Nén tỹ *livro* tag ki rãn kỹ nĩ tag to jykrén há han nĩ. Kỹ Topë tóg ãjag mỹ vĩ há han ke mũ,” he tóg.

⁸ Tag kar ve inh, mẽ inh ke gé, inh, hã vỹ: *João*, he mũ. Isỹ ve kãn kar kỹ sóg ù tỹ inh mỹ tag ven mũ ên krëm mũg ke mũ, sỹ ti mỹ: “Topë vỹ tỹ ã nĩ,” he jé. ⁹ Hã ra tóg: “ke tũg nĩ,” he mũ. “Ã ri ke sóg nĩ, isỹ Topë rãhrãj han kỹ. ã régre ag ri ke sóg nĩ. Û tỹ Topë vĩ tó tĩ ag ri ke sóg nĩ. Û tỹ *livro* tag ki nén rãn kỹ nĩ mẽg mũ ag ri ke sóg nĩ gé. Topë hã mỹ: “Topë vỹ tỹ ã nĩ,” hem nĩ,” he tóg, inh mỹ, Topë tỹ jënë jafã ti.

¹⁰ Kỹ *Jesus* vỹ tag tó mũ gé, ha mẽ. “*livro* tag ki nén rãn kỹ nĩ tag péju sór tũg nĩ,” he tóg, inh mỹ. “Kakó ti nĩ ha, ãjag tỹ nén tỹ ki rãn kỹ nĩ tag venh ke mũ ti. ¹¹ Û tỹ vëjykre pãno han mũ ên jé han kỹ nĩ nĩ. Û mỹn hỹn há tĩgtĩ, ti jykre kavéj ti. Ti jé ti jykre kórég hã mĩ tĩg. Û tóg vëjykre kuryj han tĩ. Ti jé to tar nĩ. Û ag tóg tỹ Topë tũ nỹtĩ. Ag jé ti to krónh ke tũg,” he tóg.

¹² “Ha vé, inh kãtĩg mãn ke nẽ ha. ãjag kaja ma sóg kãtĩg ke mũ, ha vem nĩ. Vënh kar vỹ ve kãn ke mũ, ag tỹ nén han mũ kaja ti. ¹³ Topë vĩ kar han sóg tĩ. Ûn ve vỹ tỹ inh nĩ, ùn tỹ ëgno vỹ tỹ inh nĩ gé. Isỹ nén kar han to hã sóg nĩ, kỹ sóg nén kar tỹ tũ' he mũ ra ëgno kã nĩnh ke mũ gé,” he tóg, *Jesus* ti.

14 “Û ag tóg ag jykre kugrynh sór tĩ. Hã kÿ ag tóg ãg tÿ ãg kur kygfa ri ke han tĩ. Æn ag mÿ tóg vĩ há han ke mũ, Topẽ ti. Ka kanẽ tÿ ãg rĩnrĩr han tĩ ãn ko jé ag tóg ke mũ. Kÿ ag tóg ãmã ãn jãnkã ra genh ke mũ gé. ¹⁵ Hã ra ù ag tóg ãn ra genh ke tũ nĩ, hã vÿ: ù tÿ vÿjykre pãno tÿ vÿnh kavénh tĩ ag, kujá ag, *curandeiro* ag, ù tÿ ag prũ tũ fag mré nÿgnÿ mũ ag, ù tÿ fag mén tũ ag mré nÿgnÿ mũ fag, ù tÿ ù tén mũ ag, ù tÿ vÿnh kãgrá jykre mũ mũ mũ ag, ùn ón mũ ag, ù tÿ ù ag *lograr* he mũ ag, he mũ. Æn ag vÿ ãmã ãn ra genh ke tũ pẽ nĩ,” he tóg, *Jesus* ti.

16 Kÿ *Jesus* tóg: “isÿ jẽnẽ jafã jẽnẽ inh,” he mũ, “ti tÿ ãjag mÿ ãjag tÿ nén venh ke mũ kar tó jé, ù tÿ inh vĩ jẽmẽ jé vÿnh mãn tĩ ag kar mÿ. *Davi* krẽ'krẽ ag kã ù ãn vÿ tÿ inh nĩ. Krĩg mág hã sóg nĩ,” he tóg.

17 Kÿ Topẽ kuprĩg vÿ *Jesus* mÿ: “kur kãtĩg,” he mũ. Û tÿ ti ki ge kÿ nÿtĩ kar ag vÿ ti mÿ: “kur kãtĩg,” he tĩ gé, ag tÿ tÿ ti prũnh ke fĩ ri ke nÿtĩn kÿ.

Kÿ *Jesus* tóg: “ù tÿ goj kron sór mũ ãn jé iso kãtĩg,” he mũ, “sÿ ti mÿ goj jun jé, fagrĩnh mÿ. Goj ãn vÿ ti rĩr han ke mũ, ha vem nĩ,” he tóg.

João tÿ ve ja

18 Vãhã sóg tag tó sór mũ, inh, hã vÿ: *João*, he mũ, ha mẽ. Û tóg kejẽn isÿ nén rán mũ tag ve kÿ pãte ù rán mãn sór ke mũ gé, hẽn ri ke mũn. Æn vóg kónãn tãvĩ han jé tóg ke mũ, Topẽ ti. Kÿ tóg sÿ nén ù jagy tó mũ ãn ve kãn ke mũ, ha mẽ. ¹⁹ Kejẽn ù tóg hẽn ri ke mũn isÿ nén rán mũ ù tÿ nén ù tũ han sór mũ. Æn tũ mág tÿ tóg tũ' henh ke mũ gé, Topẽ ti. Kÿ tóg ka kanẽ tÿ ãg rĩnrĩr han mũ ãn konh ke tũ nĩ. Topẽ tÿ

ẽmã nĩm mũ ẽn ra tóg rãnh ke tũ nĩ gé, sỹ ẽmã kãmén
mũ ẽn ra.

²⁰ Ủ tỹ inh mỹ tag kar ven mũ ẽn vỹ: “inh kãtĩg
mãn ke nẽ ha, sỹ ki hã tó vỹ,” he mũ.

Hỹ, kur kãtĩg, ẽg *Senhor tỹ Jesus*'.

²¹ Ẽg *Senhor tỹ Jesus* jé ãjag kar tar han. Hã vỹ.

Topẽ vĩ rá **New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 26 Mar 2022
16af52c8-0e45-5e91-b36c-cd314d36d7fc